



# Євробюлетень

Травень—червень, 2004

Інформаційне видання Представництва Європейської Комісії в Україні

Україна святкує  
• День Європи





Фото: ЄК

Святкування Дня Європи на Хрещатику. Київ, 15 травня 2004 року



Фото: ЄК

## Україна святкує День Європи

**В** середині травня в українській столиці вже вдруге відзначався День Європи. Ідея його святкування народилася на початку 2003 року, коли Представництво Європейської Комісії збагнуло, що в Україні не вистачає широкомасштабного заходу, присвяченого Європі. Всі посольства країн ЄС напружено працювали місяцями, щоб підготуватися до цієї події, тому на відвідувачів чекало багато несподіванок. Святкові заходи відбулися не лише в столиці, а й у Дніпропетровську та Львові.

Докладніше про святкування Дня Європи в Україні читайте на стор. 2.

**Євробюлетень**

Інформаційне видання  
Представництва  
Європейської Комісії  
в Україні

Київ 01024  
вул. Кругло-  
університетська, 10  
www.delukr.cec.eu.int

Керівник проекту  
Вікторія Давидова  
E-mail:  
victoria.davydova@cec.eu.int

Зміст бюлетеня  
не обов'язково відбиває  
офіційні погляди  
Європейської Комісії

© Європейська Комісія,  
2004

Видає та розповсюджує  
Лабораторія  
законодавчих ініціатив  
Київ 04070  
вул. Волоська, 8/5,  
к. 133-134,  
т./ф.: (044) 238-24-69  
www.parlament.org.ua  
E-mail:  
info@laboratory.kiev.ua

Головний редактор  
Олекса Підлуцький

Редактор  
Руслан Дейниченко

Над випуском  
працювали:

Анжела Євгенєва  
Олександр Синьокий

Оригінал-макет  
Роман Марковець

Верстка  
Тетяна Матвієнко

Наклад 15 000 прим.

Інтернет-версія  
www.delukr.cec.eu.int  
www.parlament.org.ua

This publication is pro-  
duced with the financial  
support from the  
Delegation of the  
European Commission to  
Ukraine, Belarus and  
Moldova

Видання  
фінансується  
Представництвом  
Європейської Комісії в  
Україні, Білорусі та  
Молдові

Використана інформація:  
www.euroopa.eu.int,  
«Інтерфакс-Україна»,  
УНІАН

Видруковано з готового  
оригінал-макету  
Видавництва «Міленіум»  
Свідоцтво ДК № 535  
від 19.07.2001 р.

Україна відзначає День Європи . . . . . 2

Стосунки Україна — ЄС: від співпраці до  
інтеграції . . . . . 4

Глава Європейської Комісії Романо  
Проді коментує європейські  
перспективи України . . . . . 4

Віктор Янукович і Романо Проді  
обговорили перспективи співробітництва  
України і ЄС . . . . . 5

Із учнів — у дипломати . . . . . 6

Чотири країни Європейського Союзу  
виступили за надання Україні  
перспективи членства в ЄС . . . . . 8

Людина, яка знає ціну і грошей, і слів . . . 10

Як Велика Британія потяг європейської  
інтеграції наздоганяла . . . . . 16

Європа в захопленні від «Диких танців»  
Руслани . . . . . 18

Після розширення Європейський Союз  
переходить на двадцять мов . . . . . 20



стор. 2



стор. 10



стор. 5



стор. 18

**Шановні читачі!**

*Травень 2004 року сміливо можна було б назвати місяцем Європи: 1 травня до Європейського Союзу приєдналися 10 нових країн, 9 травня щойно розширена європейська спільнота відзначила День Європи. В середині місяця дні Європи з небаченим розмахом святкували в трьох українських містах. 15 травня відбувся фінал одного з найпрестижніших музичних конкурсів світу — «Євробачення», де перемогла українська співачка Руслана Лижичко. Про все це, а також про останні події із політичного, економічного та культурного життя Європейського Союзу, про його стосунки із Україною і піде мова в цьому випуску.*

«Євробюлетень»

# Україна відзначає День Європи

**Травень 2004 року сміливо можна було б назвати місяцем Європи: 1 травня до Європейського Союзу приєдналися 10 нових країн, 9 травня щойно розширена європейська спільнота дружно відзначила День Європи, а 15 травня відбувся фінал одного з найпрестижніших музичних конкурсів світу — «Євробачення». В Україні також святкували — спочатку День Європи, а потім — перемогу Руслани. Без перебільшень, свято вдалося.**

9 травня оновлена Європа святкує свій день народження. Саме цього дня 1950 року міністр закордонних справ Франції Робер Шуман висунув пропозицію створити Європейське об'єднання вугілля та сталі як засіб зміцнення миру та стабільності на континенті. Нині День Європи, що його святкують з 1985 року, — це символ єднання держав, які на початку ХХ століття були супротивниками в світових війнах, а тепер збудували партнерські та добросусідські відносини і утворили спільну економіко-політичну систему.

Незважаючи на те, що ідея об'єднаної Європи здобула підтримку вже в 50-х роках ХХ століття, Європейський Союз і досі вважається структурою молодого. Сьогодні в ЄС усвідомлюють, що домінування однієї спільноти над іншою не повинно бути пріоритетом розвитку нового європейського «дому». Натомість, основною метою європейської спільноти є повага до свободи та індивідуальності представників усіх народів, що входять до її складу. Об'єднуючи держави з різним політичним, історичним та культурним минулим, Союз має зберігати мови, традиції та цінності народів, що живуть у спільноєвропейському домі. Тільки так це наднаціональне утворення може забезпечити своїм громадянам гідний рівень життя і відігравати у світі позитивну роль.

1 травня цього року до ЄС вступили 10 країн — Естонія, Кіпр, Латвія, Литва, Мальта, Польща, Словаччина, Словенія, Угорщина і Чехія. Після такого масштабного розширення «нової Європи» Україна стала безпосереднім сусідом Європейського Союзу. Тому в організації цього річного свята взяла участь і нові члени Європейського Союзу. До того ж День Європи вийшов за межі столиці: 15 травня його святкували в Києві, 18 травня —



Святкування Дня Європи на Хрещатику. Київ, 15 травня 2004 року

у Дніпропетровську, а 20 травня — у Львові. Організаторами Дня Європи були Представництво Європейської Комісії в Україні, Міністерство закордонних справ України, Київська міська державна адміністрація, Дніпропетровська та Львівська міські ради. Завдяки фінансовій підтримці компаній «Київстар GSM», «Western Union», «Nokia», «Coca Cola», а також Київській міській державній адміністрації участь у святкуванні для відвідувачів була абсолютно безкоштовною.

У Києві святкували цілий день. Всі посольства країн ЄС, що представлені у столиці, відгукнулися з великим ентузіазмом: на відкритій сцені всіх, хто прийшов святкувати День Європи, привітали послы європейських країн в Україні, а в Європейському містечку, що простяглося вздовж Хрещатики, можна було отримати найрізноманітнішу інформацію про країни, які тепер є нашими сусідами незалежно від їхнього безпосереднього географічного розташування. У кожній країні була своя «родзинка». Наприклад, Фінляндія представила себе як країну інформаційних технологій і тисячі озер, Швеція — як країна вікінгів (але не тільки: всі бажаючі могли поговорити з представниками посольства Швеції про економіку та бізнес їхньої країни), а бельгійці особливий акцент зроби-

ли, звичайно, на традиційному бельгійському пиві. Ірландці як ще одна «пивна» нація теж пригощали пивом та іншими національними напоями, супроводжуючи процес етнічною музикою.

Серед балтійських країн найбільше вирізнялася Латвія: у латвійському павільйоні можна було побачити показ національних костюмів, познайомитися з навчальними програмами латвійських вузів, знайти партнерів для бізнесу, а також обрати путівку для відпочинку. Також було влаштовано вікторину з призами.

Представники Польщі, Угорщини, Чехії, Словаччини, Болгарії, Румунії та Португалії знайомили гостей свята з мальовничими куточками своїх країн та відкривали нові перспективи для туризму. Один із кандидатів на вступ до ЄС — Туреччина — визнаний лідер у сфері туризму та літнього відпочинку показала не тільки свою гостинність та красу турецьких краєвидів, а й познайомила бажаючих з національним мистецтвом: у турецькому павільйоні можна було побачити килимовий куточок, виставку фотографії, взяти участь у лотереї та вікторині, а також подивитися показ мод.

Напевно, найменше проблем з тим, що саме представляти, було у Посольства Греції,

адже саме там цього року відбуватимуться Олімпійські ігри. У грецькому павільйоні можна було зустрітися з членами Національного олімпійського комітету України та нашими спортсменами, які поїдуть на Олімпіаду.

З чим у вас асоціюється Австрія? Напевно, з віденською кавою та віденським вальсом. Тож в австрійському павільйоні вас могли почастивати справжньою кавою в стилі Марії Терезії, а потім запросити на тур танцю, що підкорив Європу і весь світ. Сусіди австрійців — німці — цього року влаштували свято футбольним фанам: тут можна було забити гол, отримати за це приз, а ще — взяти автограф у всесвітньовідомого футболіста Берндта Шустера, який донедавна був тренером донецького «Шахтаря». З культурою Франції знайомили співробітники Французького культурного центру. Італійці пригощали піццою, англійці — своїм традиційним чаєм, а іспанці облаштували спеціальний кінопавільйон, де можна було переглянути іспанські фільми. Ще один «коник» Іспанії на цьому святі — архітектура, якій було присвячено виставку та конкурс малюнка.

Гості Європейського містечка могли поспілкуватися з дипломатами європейських країн, перевірити свої знання про Європейський Союз у вікторинах і виграти призи (наприклад, за правильне називання нової європейської валюти кожен міг отримати наклейку «Я — українець. Я — європеець»). Крім традиційних заходів, тут працювала Європейська школа мов, у якій за 15 хвилин можна було вивчити будь-яку фразу однією з мов ЄС.

На території Європейського містечка було розташовано три малі сцени, на яких різні театральні, музичні та авторські колективи з різних країн ЄС представляли культури своїх народів. Німці і данці для цього обрали джазову музику. Зокрема, німецький джаз представляв саксофоніст Їоц Греунберг, який з 18 років професійно виступав у джазових клубах Німеччини, потім навчався в Бостонському музичному коледжі Берклі, а згодом отримав стипендію на навчання у новій школі соціальних досліджень, джазу та сучасної музики. Нині Їоц Греунберг живе і виступає в Україні разом з нашими музикантами — Володимиром Шабальтасом, Денисом Дудком і Олександром Лебеденком. Данську джазову музику представляв гурт «Блуберріз» — традиційний джазовий оркестр у стилі Нового Орлеану. Від самого заснування — а це був 1972 рік — гуртом керує лікар-терапевт Йес-



Святування Дня Європи на Хрещатику. Київ, 15 травня 2004 року

пер Егерюп, який сам грає на тромбоні. Оркестр виконує джаз, близький до того, що його виконували на початку ХХ століття, а на концертному майданчику зазвичай панує дуже веселий настрій. Не оминув він і гостей Дня Європи.

Любителі театрального дійства теж мали на що подивитися: свої вистави до Києва привезли театральні колективи з Чехії, Італії та Румунії, причому всі вони виступали в різних жанрах. Чеський театр «Квельб» підготував класичну вуличну виставу: актори зображали божевільну на вигляд сімейку, що складалася з недисциплінованого дідуса, дитини-переростка, непутячої вдови та трохи недоумкуватої старої матері. Дехто з них був на ходулях, і під музичний супровід «сімейство» розігрувало імпровізовані ситуації серед юрби. А поки чеські актори розважали своїх глядачів просто на вулиці, румунський театр «Маска» інсценізував класичні байки в сучасній інтерпретації. Італійці цього року теж привезли театр, але — ляльковий. Актори-маріонетки показали комічну виставу про те, як головний герой п'єси -- Пульчинелла — повертається до Риму після 27-річної відсутності, де його ніхто не впізнає через дивний акцент, але згодом він здобуває «популярність», бо втрапляє до цілої низки веселих та водночас екстремальних пригод.

Справжнє свято чекало на любителів народного танцю: свою культуру представляли болгари, турки, греки та угорці. Болгари, на додачу, виконували народні пісні під аком-

панемент «Каби» та «Родопски». Танці угорської народності «чанго» виконував ансамбль угорського танцю та музики «Zurgo» з Будапешта. Причому артисти ансамблю не тільки танцювали, а й охоче навчали автентичним угорським танцям всіх охочих. Грецькі танці та пісні виконували наймолодші учасники Дня Європи — діти-вихованці грецького культурного центру «Зорбас» у Києві.

Однак найбільше глядачів зібрав концерт музичних груп, що відбувся ввечері на Майдані Незалежності. Публіка виявилася вдячною і аплодувала не тільки улюбленим, а і незнайомим досі виконавцям, які не втомлювалися говорити про те, що бачать перед собою нормальну європейську націю. Перед українцями виступали голландський рок-гурт «Eleven», польська жіноча хіп-хоп група «Pareslow», німецьке синтез-поп тріо «Camouflage», німецький джазовий оркестр «JazzGang», в якому грають діти віком від 10 до 18 років, але визнаним фаворитом серед іноземних виконавців стала латвійська група «BrainStorm». Україну представляли Альона Вінницька у своєму новому амплуа та «Воплі Відоплясова», що завершували концерт. Олег Скрипка з нагоди свята продекламував вірші власного авторства «Краще нам піти в Європу, ніж повертатися назад... до Радянського Союзу», а рідні етнічні мотиви в поєднанні з українським роком нікого не залишили байдужим.

Ніна КУР'ЯТА

# Стосунки Україна-ЄС: від співпраці до інтеграції

Дванадцятого травня 2004 року Європейська Комісія прийняла План стратегії ЄС, у якому визначено Європейську політику сусідства (ЕПС) та Звіт ЄС про Україну, схвалений у тому ж контексті.

«Це крок уперед у процесі, започаткованому у березні минулого року поширенням комюніке Комісії про концепцію «Ширша Європа: сусідство», — сказав Стеффен Сковманд, виконуючий обов'язки Голови Представництва Європейської Комісії в Україні. — Ідея європейської політики сусідства виходить за рамки співпраці та включає значний рівень економічної і політичної інтеграції з Україною. Це принесе величезні здобутки усім задіяним сторонам».

ЕПС має найвищий пріоритет у зовнішньополітичному курсі Комісії. Вона свідчить про суттєво підвищену увагу Комісії до України та забезпечує механізм посилення відносин між ЄС та Україною. Хоча вступ України до Європейського Союзу на разі не стоїть на порядку денному відносин між Україною та ЄС, ЕПС не суперечить положенням статті 49 Договору про Європейський Союз, відповідно до якої будь-яка європейська держава, яка поважає принцип демократії, права людини та верховенство права, може звернутися із заявою про вступ до Європейського Союзу.

У рамках ЕПС Європейський Союз і Україна визначили комплекс пріоритетів, які було втілено у спільному Плані дій. Комісія ставить на меті завершити цей процес до кінця червня, щоб мати можливість у липні представити План дій Україна-ЄС державам-членам Європейського Союзу.

Основними сферами уваги Плану дій є політичний діалог і реформа; торгово-економічні відносини та заходи, спрямовані на поступову підготовку України до участі у внутрішньому ринку ЄС; правосуддя та внутрішні справи; енергетика, транспорт, інформаційне суспільство, навколишнє середовище, науково-дослідницька та інноваційна діяльність; соціальна політика та культурно-освітні контакти та обміни.

Своїм амбітним прагненням щодо України Європейський Союз надасть відповідну фінансову та іншу підтримку. Допомога і надалі забезпечуватиметься через основні існуючі механізми, які, однак, будуть більше пристосовані для підтримки Плану дій. Починаючи з 2007 року Європейський Союз має намір суттєво підвищити фінансування. Нині ЄС розробляє новий додатковий механізм для більш ефективної, ніж у минулому, підтримки транскордонного співробітництва. Комісія також пропонує нові засоби технічної допомоги: співробітництво довго-

строкових консультантів з адміністрацій держав-членів ЄС з їхніми колегами з України та TAIEХ (бюро обміну та інформації про технічну допомогу ЄС, що забезпечуватиме гнучку тактичну підтримку Україні у впровадженні законодавства ЄС).

Моніторинг впровадження Плану дій відбуватиметься у рамках Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС. За словами пана Стеффена Сковманда, оцінка результатів моніторингу стане основою для періодичних звітів Комісії щодо досягнутого прогресу.

Він також сказав, що ця ж основа використовуватиметься для прийняття рішень щодо наступних кроків у розвитку двосторонніх відносин, включаючи можливість нових договірних зв'язків з Україною, які могли би знайти своє відображення у Договорі про сусідство з Європейським Союзом.

*Повну версію Плану стратегії ЄС та Звіту ЄС про Україну розміщено на Інтернет-сторінці Представництва Європейської Комісії в Україні: [www.delukr.cec.eu.int](http://www.delukr.cec.eu.int).*

## Глава Європейської Комісії Романо Проді коментує європейські перспективи України

Президент Європейської Комісії Романо Проді заявляє, що не робив заяви про те, що в Україні і Білорусі відсутня перспектива членства в ЄС. «Я не робив заяви, яку мені приписують. У нас є чітка позиція з цього питання. Європейський Союз вітає європейський вибір України. Україна — стратегічний партнер ЄС і, унаслідок розширення ЄС, його найближчий сусід. Ми разом працюємо над подальшим зміцненням наших відносин у рамках Європейської політики сусідства. Ця політика виникла у відповідь на розширення ЄС, але вона не спрямована на розширення. Ця політика не пов'язана зі вступом в ЄС — це питання поки що не стоїть на порядку денному», — заявив Р. Проді в інтерв'ю газеті «День».

Говорячи про перспективи прийняття Плану дій «Україна-ЄС», Президент Європейської Комісії зазначив, що наступний з



Фото: ЄС

трьох раундів консультацій з Україною відбудеться в Києві 2 червня. 12 травня Комісія представила свою Доповідь щодо європейської стратегії сусідства (European Neighbourhood Strategy Paper), а також доповіді щодо кількох країн, включаючи Україну. «Ця стратегічна доповідь зараз обговорюється з країнами-членами ЄС, а 14 червня її розгляне Рада з основних питань і зовнішніх відносин. Ми маємо намір завершити свої консультації з Україною відразу ж після цього розгляду, а саме — 15 червня, тобто перед Гаазьким самітом «Україна-ЄС» 8 липня. Остаточне схвалення Ради ЄС піде пізніше», — повідомив Р.Проді.

За його словами, специфіка Плану дій для України відображає стадію здійснення Угоди про партнерство і співробітництво (УПС) в Україні, рівень співробітництва з ЄС загалом, внутрішню ситуацію в Україні та її специфічні проблеми. У Плані дій передусім фігуруватимуть такі питання, як демократичне проведення президентських виборів в Україні, розгляд здійсненості встановлення вільної торговельної зони після прийняття

України в СОТ, початок конструктивного діалогу про спрощення візового режиму між ЄС і Україною, а також забезпечення виконання міжнародних норм безпеки при завершенні спорудження і запуску ядерних реакторів на Хмельницькій і Рівненській атомних електростанціях, пояснив Р.Проді.

«Питання про досягнення нового рівня договірних відносин обговорюватиметься свого часу з урахуванням подальшого прогресу в здійсненні УПС, а також Плану дій «Розширена Європа». До нашої компетенції не входить створення «дорожньої карти» до Угоди про асоційоване членство», — заявив також глава Європейської Комісії.

За словами Р.Проді, ЄС напружено працював у тісному співробітництві з українською владою напередодні розширення Європейського Союзу 1 травня, щоб перетворення на близького сусіда ЄС було вигідне для України. «Як сусіди ми з вами зацікавлені, щоб новий зовнішній кордон ЄС не став бар'єром для торгівлі, соціального і культурного обміну. Ми були раді розширенню Угоди про партнерство і співробітництво між

Україною і ЄС, що включила в себе всі 25 країн-членів. Після розширення ЄС став найбільшим торговельним партнером України», — зазначив глава ЄК.

За його словами, загальний динамічний потенціал торгівлі з найбільшим торговельним ринком світу буде таким істотним для України, що покриє короточасні втрати. Р.Проді назвав єдиною серйозною практичною проблемою торгівлю сталлю. «Ми сподіваємося ще в цьому місяці укласти нову угоду щодо сталі, засновану на традиційних напрямках торгівлі України з прилеглими країнами, але застосування Україною податку на експорт металобрухту як і раніше представляє проблему. Ми хотіли б отримати чітке підтвердження того, що податок на експорт, що перешкоджає вільній торгівлі металобрухтом, буде поступово скасований», — заявив Р.Проді.

Він також наголосив, що ЄС залишається відкритим для діалогу з українською владою з візових та інших питань, щоб українські громадяни, які бажають перетнути кордон, не стикалися з непотрібними перешкодами.

Підготовлено за матеріалами газети «День»

## Віктор Янукович і Романо Проді обговорили перспективи співробітництва України і ЄС

**19** травня глава Кабінету Міністрів України Віктор Янукович і голова Європейської комісії Романо Проді обговорили в Брюсселі перспективи співробітництва України і Європейського Союзу. За підсумками зустрічі на прес-конференції Янукович і Проді повідомили про те, що обговорили підготовку Плану дій «Україна-ЄС», перспективи надання Україні статусу країни з ринковою економікою з боку ЄС, подальшу візову політику, прикордонне співробітництво, захист прав і надання соціальних гарантій українцям, які виїжджають на роботу до країн ЄС.

Кажучи про перспективи вступу України до Європейського співтовариства, Романо Проді наголосив, що найближчим часом Європейський Союз не має наміру розглядати питання свого подальшого розширення, однак

додав, що ЄС не приймав ніяких рішень, що б могли перекреслювати в майбутньому зміну цієї політики.

«Ми не можемо розширювати ЄС. Але існує перспектива, що Україна буде розділяти з нами все, крім участі в інститутах Європейського Союзу. Вважаю це правильним кроком», — відзначив Романо Проді. За його словами, сьогодні Європейський Союз розробляє нову політику добросусідства.

Кажучи про перспективу надання Україні статусу країни з ринковою економікою, Проді наголосив, що цьому перешкоджає цінова політика в Україні, а також відсутність закону про банкрутство. При цьому він висловив надію на те, що Україні вдасться в стислий термін врегулювати ці питання.

Віктор Янукович відзначив, що знає про ці проблемні питан-



ня, і висловив надію, що їм вдасться врегулювати до липневого самміту «Україна-ЄС». Український прем'єр-міністр також переконаний, що на цьому самміті буде затверджено План дій «Україна-ЄС». Під час поїздки до Брюсселя Віктор Янукович також зустрівся із Верховним пред-

ставником ЄС з питань зовнішньої політики і безпеки Хав'єром Соланого, а також узяв участь у 7-му засіданні Ради з питань співробітництва між Україною і ЄС і конференції «Україна-ЄС: перспективи на майбутнє», де виступив з доповіддю.

Підготував Дмитро ОПАНАСЕНКО

## Erasmus Mundus: нова навчальна програма ЄС для України, Молдови та Білорусі

Європейський Союз започаткував нову навчальну програму «Erasmus Mundus» для країн, які не входять до ЄС (третіх країн). Студенти старших курсів і науковці з України, Молдови та Білорусі зможуть отримувати стипендії від Європейського Союзу для навчання або проведення дослідження у країнах ЄС.

У рамках програми «Erasmus Mundus» буде запропоновано близько 90 навчальних магістерських курсів найвищої академічної якості. Близько 5 000 студентів з третіх країн зможуть отримати гранти для навчання за цими магістерськими курсами і більше 4 000 студентів з країн ЄС, які беруть участь у цих курсах, матимуть можливість поїхати на навчання до третіх країн. За програмою буде також запропоновано стипендії більше ніж 1 000 науковців для здійснення на навчання або проведення дослідження в ЄС і приблизно такої же кількості науковців ЄС

для поїздки з тими ж цілями до третіх країн. Нарешті у рамках програми «Erasmus Mundus» буде підтримано близько 100 партнерств між магістерськими курсами «Erasmus Mundus» та вищими навчальними закладами у третіх країнах.

Програма «Erasmus Mundus» — це програма співпраці та мобільності у сфері вищої освіти. Вона спрямована на посилення такої співпраці та міжнародних зв'язків у сфері вищої освіти через підтримку високоякісних європейських магістерських курсів шляхом забезпечення студентів і науковців з усього світу можливістю отримати ступінь магістра у європейському університеті, а також через заохочення поїздок європейських студентів і науковців до третіх країн. Першочерговим завданням програми є покращення якості та привабливості європейської вищої освіти в усьому світі. Через підтримку міжнародної мобіль-

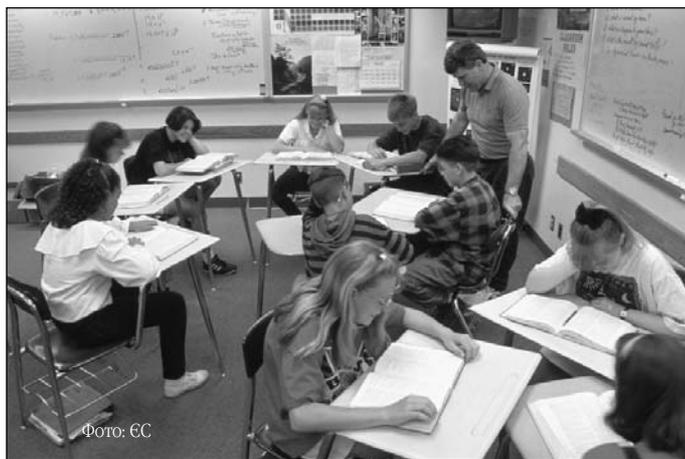


Фото: ЄС

ності науковців і студентів програма «Erasmus Mundus» прагне підготувати її учасників з європейських та інших країн до життя у глобальному суспільстві, що базується на знаннях.

Програма «Erasmus Mundus» буде впроваджуватися протягом 2004-2005 навчального року. Бюджет цієї програми, розрахованої на п'ять років (2004-2008), складає 230 млн. євро на весь період її тривалості.

**Всю інформацію про програму «Erasmus Mundus» можна знайти в Інтернеті: [www.europa.eu.int/comm/education/programmes/mundus/index\\_en.html](http://www.europa.eu.int/comm/education/programmes/mundus/index_en.html)**

**Для отримання відповіді на додаткові запитання звертайтеся, будь ласка, до Представництва Європейської Комісії в Україні, координатор програми — Алла Сеletzька, [alla.seletska@cec.eu.int](mailto:alla.seletska@cec.eu.int)**

## ІЗ УЧНІВ — У ДИПЛОМАТИ

Вісім років тому молодіжне громадське об'єднання «Євроклуб» згуртувало тих юнаків і дівчат Житомира, які прагнуть до самовдосконалення і розуміють, що інтелектуальний розвиток відкриває перед кожним перспективи. Серед іншого молоді учасники «Євроклубу» провели дебати на тему: «Україна — ЄС: за і проти», опитування громадської думки на предмет інтеграції України в європейську структуру, а в ці травневі дні вкотре провели конкурс «Юний дипломат». Нинішнього року він знаменний тим, що вперше набув статусу обласного інтелектуального змагання, мета якого полягала в тому, щоб показати свої знання про цю європейську спільноту й про країни-учасниць.

Відкрила обласний конкурс «Юний дипломат» президент молодіжної громадської організації «Євроклуб», керівник Житомирської філії Відкритого міжнародного

університету розвитку людини «Україна» Олена Дікова-Фаворська. Розповідаючи про шлях громадської організації, вона зауважила, що за останні чотири роки до її лав ще влилася молодь, у тому числі й учні загальноосвітніх шкіл, які братимуть участь у конкурсі «Юний дипломат».

Аналізуючи зроблене «Євроклубом», Олена Михайлівна не обминула увагою і такий важливий факт, як участь організації у святкуванні Дня Європи в Україні. Там молодь із Житомирщини представляла в європейському містечку всеукраїнську громадську організацію.

Конкурс «Юний дипломат» став ще одним кроком до збагачення молоді знаннями про країни Європейського Союзу. Відкриваючи конкурс, президент «Євроклубу» відзначила, що в цьому нелегкому інтелектуальному змаганні братимуть участь 10 шкільних команд, і не тільки з Житомира, а й з район-

них центрів, і навіть із села Мотовилівка Любарського району.

Змагаючись за перемогу, хлопці й дівчата довели, що добре володіють знаннями про країни Європейського Союзу, як на це і сподівався представник журі — проректор із наукової роботи, доктор технічних наук Національного університету імені Т.Г.Шевченка Валерій Гондіул.

Командам-учасникам належало пройти два тури змагання. До фіналу дійшло усього п'ять команд, які наполегливо боролися за перемогу, демонструючи неабияку ерудованість і поінформованість про останні події в ЄС.

За рішенням журі, перемогу здобула команда Чуднівської загальноосвітньої школи, друге місце поділили юні «дипломати» із шкіл №27 та №30 обласного центру. Щасливим переможцям вручила грамоти начальник управління у справах сім'ї та молоді облдержадміністрації, голова журі Раїса Гула.

# Європейський Союз допоможе Україні боротися із поширенням вживання наркотиків

Фахівці Служби безпеки зазначають, що в Україні все частіше стали виявляти незаконні операції із синтетичними наркотиками, у тому числі із амфетамінами. Зафіксовані випадки залучення до їх виробництва висококваліфікованих спеціалістів-хіміків. Рік тому в Україні було викрито та знешкоджено підпільну лабораторію із незаконного виробництва психотропного препарату — фенциклідину, відомого як «янгольський пиллок». Така лабораторія стала першою, виявленою у східній півкулі за останні 12 років.

За даними Міністерства внутрішніх справ України, лише у 2004 році було виявлено 27 тис. злочинів, пов'язаних з незаконним обігом наркотиків. Ліквідовано 118 нелегальних лабораторій з їх виробництва. Згідно із заявою Міністерства внутрішніх справ України, предметом особливого занепокоєння є поширення вживання наркотиків серед неповнолітніх.

З огляду на ці дані, Європейський Союз ухвалив рішення про надання допомоги Біларусі, Україні та Молдові на боротьбу із поширенням наркотиків. Програма БУМАД (Біларусь, Україна та Молдова проти наркотиків) розрахована на 5 років. Бюджет першої фази програми складає 2,2 мільйона євро, другої фази — 2,7 мільйона євро. Програма БУМАД має збалансований підхід до вирішення проблем, пов'язаних з наркотиками, спрямований на заборону та зниження попиту, а також орієнтований на регіональне співробітництво. Основною метою програми є зменшення інтенсивності торгівлі наркотиками як на території трьох країн-учасників, так і з їх територій до країн-членів ЄС, а також зменшення рівня наркоманії.

Сім проектів БУМАД спрямовані на обговорення законодавчої бази, зниження попиту на наркотики, зміцнення технічного та методологічного потенціалу правоохоронних органів для боротьби з незаконним обігом наркотиків, а також посилення

співробітництва регіонів в цьому питанні. В групу основних виконавців програми включені Міністерство внутрішніх справ України, Служба безпеки України, Державна прикордонна служба України, Державна митна служба України, Міністерство охорони здоров'я України, а також НДЮ.

Програма, що здійснюється у тісному співробітництві з Національною Академією Міністерства внутрішніх справ України та Департаментом по боротьбі з незаконним обігом наркотиків МВС України, вже досягла позитивних результатів у справі зміцнення існуючого потенціалу органів внутрішніх справ у сфері профілактики наркоманії. В Національній Академії Міністерства внутрішніх справ України був розроблений та ухвалений навчальний курс «Попередження наркоманії серед молоді». Перші заняття для співробітників внутрішніх справ розпочнуться у вересні 2004 року. В рамках програми БУМАД були розроблені посібники з питань профілактики наркоманії, якими співробітники внутрішніх справ зможуть користуватися під час навчання та практичної роботи. Перед початком навчання в рамках програми буде надано сучасне обладнання до Центру підготовки кадрів по боротьбі з наркоманією НАВСУ.

Досвід свідчить, що, в процесі виявлення наркотиків реальних результатів можна досягти не тотальними перевітками засобів транспорту і багажу пасажирів, а шляхом застосування методів аналізу ризиків, використання відповідного обладнання та обміну інформацією.

З метою збільшення потенціалу Державної прикордонної служби і Державної митної служби України для боротьби з контрабандою наркотиків як на наземних кордонах, так і в морських портах України в рамках Програми вищезазначені агенції отримали першу частину сучасного обладнання для пошуку наркотиків. Програмою передбачено

проведення серії семінарів для працівників митниці та прикордонної служби з метою їх ознайомлення з найкращими прикладами практичної боротьби з незаконним обігом наркотиків в країнах Європи.

Для вдосконалення процесу обміну інформацією Програмою БУМАД запропоновано державним правоохоронним органам України (МВС, СБУ Держприкордонслужба) встановити за кошти Програми аналітичну систему обміну інформацією, а також поставлено першу частину технічного обладнання. Ідентичні програми діють в Біларусі та Молдові, що робить можливим ефективний обмін інформацією між цими країнами. Програма також включає проведення навчального курсу для підготовки спеціалістів з питань кримінального аналізу.

Подальший розвиток процесу встановлення аналітичної системи обміну інформацією щодо незаконного обігу наркотиків в значній мірі залежить від ефективної співпраці українських правоохоронців, а саме створення нормативної бази щодо системи обміну інформацією, порядку обміну даних між відомствами, відповідна координація різних департаментів як в рамках одного відомства, так і з іншими правоохоронцями.

Система оперативного моніторингу ситуації з наркотиками (Національна обсерваторія з питань наркотиків), яку також буде створено в рамках проекту згідно зі стандартами Європейської Комісії для цієї галузі, дасть швидко визначати загрози, що виникають, та використовувати оптимальні стратегії реагування. Місцем для створення Національної обсерваторії визначено Науково-методичний центр з проблем хімічної залежності Міністерства охорони здоров'я України.

Профілактика злочинності, пов'язаної з наркотиками, потребує активної участі місцевих громад. Зловживання наркотиками негативно впливає на людський розвиток і на соціально-економічну ситуацію. Створення мереж неурядових громадських організацій для протидії наркотикам — один з основних механізмів активізації суспільства з метою боротьби з цим явищем. Саме на них покладається завдання працювати з важкодоступними групами ризику, залучати наркозалежних до контакту і співпраці, а також сприяти профілактиці поширення ВІЛ та ін'єкційного вживання наркотиків.

Підготувала Ольга ГРЕБІННИК

## Довідка

Згідно зі статистикою, в Україні зареєстровано 86 000 людей, залежних від вживання наркотиків, 66 000 людей, які живуть з ВІЛ, хоча фахівці вважають, що реальна цифра є набагато більшою і може сягати близько 1 % дорослого населення України.

За даними Державної митної служби, головними каналами транзиту наркотиків

через територію України є: Туреччина — південний кордон України — західний кордон України — Західна Європа; Латинська Америка — морські порти Північної Європи — країни Балтії — Україна — Західна Європа; країни Центральної Африки — Близький Схід — південний кордон України — західний кордон України — Західна Європа.

## Чотири країни Європейського Союзу виступають за надання Україні перспективи членства в ЄС

Прем'єр-міністри країн Вишеградської четвірки (Польщі, Чехії, Словаччини й Угорщини), які 1 травня стали повноцінними членами Європейського Союзу, виступили за надання Україні перспективи членства в ЄС. На зустрічі глав урядів Вишеградської четвірки в замку Кромежиш неподалік від чеського міста Брно було прийняте рішення зберегти об'єднання чотирьох країн після їхнього вступу до Європейського Союзу.

Разом з тим на зустрічі відзначалося, що за умов набуття членами четвірки членства в НАТО і ЄС їх наступною метою є подальше розширення Європейського Союзу. «Ми хочемо покласти початок інтенсивному співробітництву з Україною, Беларуссю і західними Балканами», — сказав, зокрема, прем'єр-міністр Чехії Володимир Шпідла.

У той же час в оприлюдненому напередодні Європейською Комісією проекті подальшого розширення ЄС не передбачена перспектива приєднання до нього України. Прем'єри Вишеградської четвірки виступили за надання Україні перспективи набуття членства в Європейському Союзі, вирішивши направити в зв'язку з цим конкретний сигнал самій Україні: «Усе у ваших руках».

Європейська Комісія запропонувала новим сусідам розширеного Європейського Союзу політику привілейованого партнерства, якою в перспективі передбачається створення з країнами-сусідами зони вільної торгівлі з метою досягнення повної економічної інтеграції. Такі стосунки Брюссель запропонував встановити з Україною,



Прем'єр-міністр Чехії Володимир Шпідла, як і керівники урядів інших країн Вишеградської четвірки, виступає за тіснішу співпрацю Європейського Союзу з Україною

Росією, Беларуссю, Молдовою, Вірменією, Азербайджаном і Грузією, а також з Алжиром, Єгиптом, Ізраїлем, Йорданією, Лівією, Марокко, Сирією, Тунісом і Палестиною. На відміну від балканських держав і Туреччини, цим країнам не запропоновано перспективи членства в ЄС.

Політика привілейованого партнерства з новими сусідами на першому етапі передбачає реалізацію двосторонніх планів дій. Ці плани протягом 3—5 років дають змогу сторонам тісно зблизитися з ЄС для того, щоб одержати доступ до його програм в галузі

освіти, досліджень і інформаційних технологій, а також відкрити ринки, співпрацювати у сфері управління кордонами, транспорту, енергетики, захисту довкілля, боротьби з тероризмом і організованою злочинністю.

Свої перші кроки з реалізації нової політики Європейська Комісія розпочала з України, Молдови, Йорданії, Марокко, Тунісу, Ізраїлю і Палестини. На реалізацію програм привілейованого партнерства з новими сусідами буде виділено в 2004-2006 роках 255 млн євро.

### Естонія підтримає євроінтеграційні прагнення України

Естонія «однозначно підтримує європейську і євроатлантичну інтеграцію України», відзначила на зустрічі з президентом України Леонідом Кучмою глава естонського МЗС Крістіна Оюланд. Під час зустрічі глава української держави торкнувся теми мінімізації негативних наслідків розширення ЄС, наголосивши, що Україна завжди відчувала підтримку Естонією її європейських і євроатлантичних

спрямувань. «Після розширення ЄС естонсько-українські відносини залишаються для нас пріоритетно важливими як на політичному, так на економічному і гуманітарному напрямках», — сказала міністр. Свідченням цьому, за словами К. Оюланд, є нинішній візит — перший після отримання Естонією повноправного членства в Європейському Союзі.

Віктор ПОГ

### ЦИТАТА

«В Україні добре відомо, що питання вступу України в ЄС зараз у нас не на порядку денному. Однак процес співробітництва, який ми почали з Україною, це, звичайно, незавершений процес. Ми не зачиняємо двері перед Україною, але ми не можемо робити обіцянки, яких ми не здатні виконати найближчим часом».

Гюнтер Ферхойген,  
Комісар Європейського Союзу  
з питань розширення

## У Брюсселі обговорювали місце України в розширеній Європі

Учасники міжнародної конференції в Брюсселі, присвяченої місцю України в розширеній Європі, вважають, що найбільш перспективними напрямками об'єднання зусиль Києва і Брюсселя на даному етапі є енергетична, транспортна галузі, а також галузі безпеки і управління кордонами.

Конференцію, яка відбулася в Брюсселі на початку червня, організували Інститут Схід-Захід, Фонд імені Бертельсмана, Інститут «Відкрите суспільство», Інститут з питань регіональних і євроінтеграційних вчень.

Під час дискусій на конференції зазначалося, що Україна чітко визначила своє європейське покликання, тому пріоритетними завданнями для неї залишається продовжен-

ня внутрішніх перетворень з метою наближення до європейських норм і стандартів.

Особливий акцент був зроблений на тому, що наступний План дій «Україна-Європейський Союз» повинен передбачати дієві заходи, які б допомогли Києву і Брюсселю продовжити поступальну інтеграцію, надаючи двостороннім відносинам більшого динамізму. Учасники конференції були також єдині в думці, що потенціал України як важливого чинника гарантування безпеки в Європі і світі загалом є незаперечним.

У конференції взяли участь фахівці-політологи ЄС, Росії і Сполучених Штатів, дипломати, представники провідних міжнародних політологічних центрів і преси.

## Після розширення ЄС торговельні можливості українських компаній зростуть. Хто не вірить, може запитати в комісарів



Європейський Союз став після свого розширення найбільшим у світі «безбар'єрним» спільним ринком, який, разом з тим, залишається відкритим і для третіх країн, в тому числі й України. Водночас розширений ЄС з його 450-мільйонним населенням є тепер найбільшим на планеті ринком збуту — на цій величезній кількості споживачів наголосив на присвяченій розширенню прес-конференції виконавч обов'язків глави Представництва Європейської комісії в Україні Стеффен Сковманд. «Це не означає, що вони з завтрашнього дня поч-

нуть купувати українські товари, — підкреслив він. — Однак варто пам'ятати, що тарифи на імпорту промислових товарів упадуть з 9% до 4%». З метою детального роз'яснення всіх пов'язаних з торгівлею питань Європейська комісія створила спеціальний тимчасовий веб-форум (<http://trade-info.cec.eu.int>), звідки можна надіслати запитання комісарам ЄС з питань торгівлі Дануті Хубнер та Паскалю Ламі, ознайомитися з компетентними думками або ж висловити свою.

Підготувала Наталя СИНЬООКА

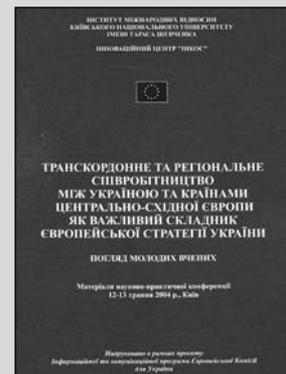
## Анонс



**Боротьба з відмиванням грошей: Комплексний порівняльно-правовий аналіз відповідності законодавства України асписі Європейського Союзу в сфері боротьби з запобіганням легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом.** — К.: Видавництво «Реферат», 2004. — 288 с.

Качка Т.

Видання містить змістовний перегляд запроваджених в Україні положень кримінального права у сфері боротьби з відмиванням грошей, механізмів запобігання відмиванню грошей та засобів міжнародного співробітництва у цій сфері щодо їх сумісності зі стандартами, які використовуються у асписі ЄС, документах FATF та Егмонтської групи, інструментах міжнародного права. Додаток до дослідження містить кваліфікований переклад на українську мову усіх актів права ЄС, які мають відношення до боротьби з відмиванням грошей. Більшість актів перекладена на українську мову вперше. Видання здійснено у рамках проекту «Моніторинг законодавства України у пріоритетних сферах адаптації».



**Транскордонне та регіональне співробітництво між Україною та країнами Центрально-Східної Європи як важливий складник європейської стратегії України.** Погляд молодих вчених. — К.: МПП «Квартум», 2004. — 280 с.

За ред. Мінгазутдінова І.

Видання є матеріалами науково-практичної конференції, що була проведена у м. Києві 12—13 травня 2004 року. Воно було здійснено Інститутом міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка та Інноваційним центром «ІНКОС» у рамках проекту Інформаційної та комунікаційної програми Європейської Комісії для України.

## Людина, яка знає ціну і грошами, і словам, — засновник меблевого гіганта ІКЕА — найбагатша людина в світі?

**«Стільці вигідніші за комп'ютери» — «Мільярди власника ІКЕА можуть затьмарити статок Білла Гейтса» — «Підпільний» мільярдер зі Смоланда» — «На початку квітня лаври найбагатшої людини у світі ледве не перейшли до шведа Інгвара Кампрада»**

Це лише кілька назв публікацій, бурхливий потік яких останнім часом просто-таки «затопив» світові засоби масової інформації. А почалося все із ствердження шведського журналу *Veckans Affare*, що засновник ІКЕА швед Інгвар Кампрад зі своїми капіталом у 53 млрд доларів США потіснив у рейтингу найбагатших людей планети власника Microsoft американця Білла Гейтса, статок якого оцінили у 47 млрд доларів США. Основною причиною зміни лідерства серед найбагатших людей планети експерти вважають зниження курсу долара до європейської валюти.

Проте вже через день після sensationної публікації у шведському журналі прес-служба компанії ІКЕА опублікувала коротке спростування, заявивши, що журнал некоректно «записав» весь концерн у власність одного Кампрада.

Однак навіть така «скромна» сходишка у світовому рейтингу зі статком 18 млрд доларів США (який збільшився, за версією журналу *Forbes*, за рік на 5 млрд доларів США) усе-таки привертає увагу до одного із найбагатших мешканців континенту. Багато європейських видань вмістили статті про засновника ІКЕА — безумовно, цікаву і оригінальну людину.

### Перші кроки

Початок саги про ІКЕА сягає 1926 року, коли у південній Швеції, у провінції Смоланд, у сядибі Ельмтарюд народився Інг-

вар Кампрад. Він належить до третього покоління німецьких переселенців і, за деякими відомостями, є далеким родичем президента Веймарської Республіки Гінденбурга. Дід Інгвара разом із дружиною і трьома дітьми переїхав до Смоланду із Судетської області. На своїй новій батьківщині йому довелося взяти позичку, аби придбати невелику ферму. Однак справи йшли кепсько. У 1897 році надійшов час виплачувати черговий відсоток з кредиту. Грошей не було. Глава родини, в розпачі, що не може прогодувати дружину і трьох дітей, не знайшов іншого виходу, як накласти на себе руки: він застрелився з мисливської рушниці. Бабуся Інгвара залишилася одна з боргами, дітьми і фермою, що розорилася. Яких зусиль коштувало цій жінці справитися з лихом і витягнути родину з прірви — знали тільки її діти і вона сама. Напевно, величезна сила волі і здатність до важкої, завзятої праці передалися Інгвару від бабусі. Її ставлення до життя, тверді протестантські погляди на етику праці, вміння тримати удар багато в чому вплинули на життя молодшого Кампрада. Інгвар Кампрад був з тих, хто ніколи не здавався. Дух торгівлі жив у ньому із самого раннього дитинства. Першим досвідом бізнесу для нього став продаж у своїй окрузі пачки зі ста коробок славетних шведських сірників, привезених його дядьком зі Стокгольма. Потім були великодні листівки, власноруч зловлена риба, зібрані в лісі ягоди... Треба сказати, що одним

з перших і постійних покупців майбутнього мільярдера теж була бабуся. Вона все життя зберігала зроблені в онука покупки — після смерті в її речах знайшли ті самі великодні і різдвяні листівки, олівці, ручки, стругачки...

### Народження компанії

Перші шкільні угоди Кампрада були лише повторенням вдалої схеми із сірниками. Інгвар купував оптом стругачки, олівці, сірники за 1,5 ері і продавав уже по п'ять. Гроші майбутній підприємець відкладав. І вже в 15 років, додавши до накопиченого капіталу гроші, позичені в батька (той, щоправда, був упевнений, що дає сину гроші на навчання), відкрив власну фірму, що торгувала всіляким дріб'язком. Ім'я майбутнього гіганта народилося в 1943 році, коли 17-літній підприємець зареєстрував компанію «Інгвар Кампрад, Ельмтарюд в Агунарюде». Тепер, напевно, усі шанувальники продукції ІКЕА знають, що торгова марка складається з імені засновника, назви ферми його батька і місцевого протестантського приходу Агунарюд. На початку 50-х Кампрад, придбавши маленьку меблеву фабрику, що давно не працювала, починає робити меблі, одночасно розміщаючи замовлення на інших підприємствах Швеції. Два роки потому, у 1953-му, в шведському місті Ельмкулт відкрився перший магазин ІКЕА. Саме в цей час випадково, як і багато геніальних відкриттів, народився метод, що став ноу-хау ІКЕА, — продаж упакованих меблів у коробках у зібраному вигляді. Ідея виникла тоді, коли продавцям доводилося відгвинчувати ніжки стола, щоб запхнути його в ма-

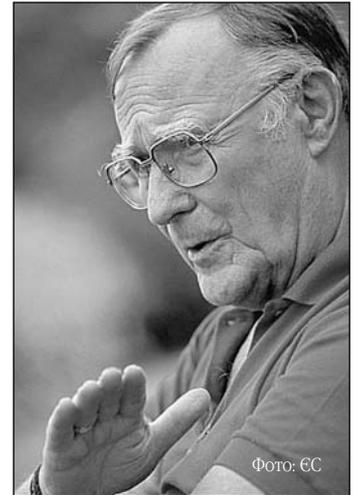


Фото: ЕС

шину покупця. «А навіщо взагалі ці ніжки пригвинчувати?» — подумав Кампрад. І меблі стали продавати «в упаковці». Зрозуміло, не тільки столик з відкрученими ніжками став наріжним каменем успіху ІКЕА. Кампрад створив те, що ми сьогодні розуміємо як «шведський стиль» — зручний, раціональний і недорогий вибір товарів для дому.

### Ідея ДОМУ й створення бренда

Головною рушійною силою ІКЕА стала Ідея ДОМУ. Покупцю, що проходить через магазин, була надана унікальна можливість побачити реальну обстановку дому або квартири з усім супутнім житлу господарським дріб'язком. Він тільки мав зробити вибір — решту завершує продавець, який замовляє обрані зразки у виробника. Усі дії Кампрада були спрямовані на пошуки «золотої середини» — рівноваги між ціною, що дала змогу компанії розвиватися і не відлякувала покупців, і якістю тих речей, що продаються в ІКЕА. «Золота середина» стала дійсно золотою — продажі і прибуток росли не щодня, а щогодини. Через п'ять років після відкриття першого великого ІКЕА один за іншим стали відкриватися магазини в Осло (1963), Стокгольмі (1965), Копенгагені (1969). Сьогодні у Кампрада понад 150 магазинів в усьому світі, а меблевий каталог містить більше 10000 найменувань...

## Найбідніший мільярдер

Якщо під час подорожі по Європі вам зустрінеться незвичайний старий, більш ніж скромно або навіть недбало вдягнений, який живе в дешевому готелі, цілком можливо, що перед вами один із найзаможніших людей у світі, засновник гіганта меблевої індустрії IKEA — Інгвара Кампрада, застерігають деякі дотепники в туристичних проспектах.

Кампрад, без сумніву, найекстравагантніший мультимільярдер у світі. Він не просто не хизується своїм багатством — він ним узагалі не користується. У повній відповідності зі своєю життєвою філософією він живе в скромному будинку і їздить на 11-літньому Volvo, авіаквитки завжди купує тільки в економічний клас (навіть шукає по Інтернету, аби купити зі знижкою!), а перебуваючи в закордонних відрядженнях, зупиняється в тризіркових готелях. Ще він знаменитий тим, що ходить на місцевий ринок у Лозанні за фруктами й овочами після обіду, коли торговці знижують ціни на свій товар.

Роблячи покупки в магазині, мільярдер завжди віддасть перевагу маленькому, але дешевому опту в незручному упакуванні. Власник багатомільярдного статку намагається наїстися до відвалу готельним сніданком, щоб не витратитися на їжу до самого вечора. Не гребує Інгвар Кампрад і

фаст-фудом з його сумнівними картопляними чипсами і гамбургерами. Часто їздить у громадському транспорті. «Як я можу хотіти від людей, які у мене працюють, щоб вони подорожували скромно, якщо сам я віддаюся розкошу? Лідер повинен бути першим прикладом», — говорить Кампрад.

Його молодший син Маттіас ще студентом підробляв на канікулах тим, що корчував пні у батьківській садибі. За викорчований ліс на великій ділянці землі батько запропонувала йому лише 3 тисячі крон — набагато менше, ніж довелося б заплатити найманим робітникам.

Коли, закінчивши інститут, син прийшов на роботу в один з магазинів IKEA, його зарплата була такою мізерною, що, за словами невістки батька-засновника, родина «бідувала» і зводила кінці з кінцями тільки за рахунок ощадливих обідів у закусточній тієї ж IKEA. Але скнарість Кампрада насправді невіддільна від усього його життя і філософії його бізнесу. Пріоритети, що сформувалися ще в дитинстві, дивним чином збереглися і зараз. Шведський хлопчисько з глухої провінції, який виріс і заробив купу грошей, не хоче поступатися принципами.

## Заповіти й принципи

Книжечку «Заповіт торговця меблями», написану Кампрадом у 1976 році, яка містить «дев'ять



Фото: IKEA

заповідей торговця меблями», і понині роздають усім найманим на роботу співробітникам. Проте сам Інгвар Кампрад не вважає себе якимсь гуру.

*Гроші руйнують людей.  
Кожна крона — це крона.  
Місія IKEA — продавати  
меблі за доступною ціною.  
Поставивши перед собою мету,  
ми будемо добиватися її і досягнемо,  
якщо будемо разом.*

*Торгівля домашніми меблями  
для IKEA — пріоритет номер один,  
два, три і чотири.*

*За числом помилок я міг би  
всіх випередити.*

*Не бійся порадитися з колегами  
та співробітниками, але й не уникай  
особистої відповідальності.*

*Рішучість не замаскуєш  
ані засідательським зав'язанням,  
ані пристрасстю до соціологічних  
опитувань.*

*Найоригінальніше рішення  
нічого не варте, поки ми не  
знаємо його ціну. Дороге рішення  
— доля посередності. Порядок  
має зберігатися, але не перетворюватися  
в кайдани.*

Якщо вдуматися в принципи цієї меблевої імперії, то можна повірити, що корені Інгвара Кампрада не в загубленому піщаному Смоланді, а в якій-небудь давній східній цивілізації. Недарма засновник IKEA активно використовує таку, здавалося б, властиву тільки азіатським компаніям особливість, як «дух».

## Батьки й діти

У Інгвара Кампрада троє синів: 38-літній Петер, Йонас, якому 35, і 33-літній Маттіас. Усі вони — спадкоємці. Але протягом останніх років старий Кампрад не дуже квапився передати їм свою імперію. І все-таки діти є діти. Нещодавно світові засоби масової інформації облетіла новина, що засновник меблевої імперії все-таки йде на спочинок і зважився довірити свій скарб дітям. Старший син Петер займе місце батька, ставши керівником головної компанії IKEA. Йонас відповідатиме за асортимент продукції компанії. Що стосується Маттіаса, то остаточно його позиція не визначена, але все-таки, за словами батька, він може в майбутньому зайняти місце Андерса Далвіга, президента IKEA.

Інгвар Кампрад, якому зараз 77 років, відходить від справ. Він залишає сином не просто меблеву імперію — він заповідає їм цілу філософію: «Скромність — ось що найголовніше для нас. На світі надто багато снобів, які дивляться на всіх згори, тому що вважають себе кращими за інших. Якраз вони й псують стосунки в колективі. Скромність, цілеспрямованість, терпіння і сила волі, — ось що відрізняє справжнього керівника». Це говорить людина, яка входить у двадцятку найбагатших людей світу. Людина, яка знає ціну і грошам, і словам.

Анатолій ЛУЧКА

## Інгвар Кампрад

— 1926 рік — народився у провінції Смоланд (південь Швеції)

— 1943 рік — у 17-літньому віці зареєстрував компанію IKEA

— Початок 50-х - купує невеличку меблеву фабрику

— 1953 рік — відкрився перший магазин IKEA в місті Ельмкулт (Швеція)

— 1963 рік — відкрив перший магазин IKEA за кордоном

— 1976 рік — видає книгу «Заповіт торговця меблями»

— 2004 рік — шведський журнал *Veckans Affaere* називає Інгвара Кампрада найбагатшою людиною в світі



## Тривалість робочого дня ще обговорюють

Європейська Комісія закликала представників роботодавців та робітників (соціальних партнерів) на європейському рівні долучитися до впровадження в життя ключових моментів Директиви про робочий час. Базуючись на широкомасштабних консультаціях, що були проведені минулого року, Європейська Комісія визначила основні моменти, щодо яких необхідно провести перемовини між представниками роботодавців та робітників. По-перше, відповідно до нещодавніх постанов Європейського суду щодо часу, проведеного на викликах професіоналами медичної сфери, необхідно вирішити, якою мірою враховувати такий час як робочий. По-друге, для уникнення зловживань під час вибору індивідуального вільного графіка ро-

боти по 48 годин на тиждень, Комісія пропонує низку угод, які вирішують цю проблему, на розгляд обох сторін. По-третє, Європейська Комісія пропонує збільшити період, за який розраховується середній 48-годинний тиждень. Сьогодні він становить 4 місяці.

Комісар з питань працевлаштування та соціальних відносин Ставрос Дімас наголосив: «Прошло вже більше десяти років з того часу, як ми ухвалили директиву. Але зважаючи на досвід, якого ми набули за цей період, необхідно переглянути та змінити деякі моменти цього документа. Основними завданнями для нас є забезпечення охорони здоров'я працівників та їхньої безпеки, даючи в той же час можливість фірмам прийма-

ти рішення, що необхідні для збереження їхньої конкурентоспроможності. Соціальним партнерам відводиться провідна роль у процесі вдосконалення та переробки цієї Директиви. І я рекомендував би їм повною мірою скористатися такою можливістю».

Результати минулорічних консультацій свідчать, що працівники та роботодавці погоджуються із важливістю збереження балансу між роботою та приватним життям. Однак Директива про робочий час не змогла виконати роль провідного законодавчого інструменту для врегулювання всіх спірних моментів. Тому зараз Європейська Комісія пропонує працівникам і роботодавцям самим знайти золоту середину між життям на роботі та поза нею.

## Соціальна сфера не постраждає від глобалізації

Європейська Комісія опублікувала звіт, у якому відзначаються успішні кроки щодо збереження соціальних переваг у процесі глобалізації. Метою звіту є показати, що Європейський Союз робить усе можливе для того, аби процес глобалізації служив як соціальним, так і економічним інтересам. Переваги глобалізації можна побачити у світовому масштабі, але вони все ще розподіляються нерівномірно. Для того, щоб глобалізація стала бажаною для кожного громадянина ЄС, вона повинна обслуговувати інтереси усіх верств населення. Європейський Союз доклав чимало зусиль, аби втілити в життя таку концепцію, але, як відомо, немає меж досконалості.

Комісар з питань працевлаштування та соціальних відносин Ставрос Дімас наголо-

сив: «Пристойна робота для всіх — ось ключовий аспект економічної та соціальної моделі Європейського Союзу. Це також повинно бути і глобальним завданням. У ході плідної роботи ми змогли поєднати економічну та соціальну політику. Наші успіхи можуть стати гарним прикладом для багатьох країн світу, що мають проблеми через процес глобалізації. Особливо в сфері розподілу благ».

Окрім вирішення наслідків глобалізації всередині країн, що входять до складу об'єднаної Європи, Європейський Союз відіграє ключову роль у забезпеченні успішної, соціально направленої глобалізації на міжнародній арені. У зовнішній політиці ЄС повинен забезпечувати відповідність всіх прийнятих рішень цій меті.

### ЄК продовжує втілювати антидискримінаційну політику

Ще одним кроком із втілення в життя антидискримінаційної політики Європейської Комісії щодо залучення підприємців та громадськості до боротьби з цією проблемою стало відкриття Інтернет-сайту, на якому будуть проводитись консультації та опитування громадськості. Дискримінація за расовою та етнічною ознаками, віком, сексуальною орієнтацією, релігією та переконаннями заборонена європейським законодавством, але деякі проблеми все ще існують. На сайті, що працюватиме до серпня, ЄК хоче почути думку громадськості щодо цієї проблеми та їх очікування від ЄС.

## В Європейському Союзі — нова нагорода: Новий МЕДІА-Талант

Кульмінацією Дня європейського кіно в Каннах стало перше вручення нової нагороди — Новий МЕДІА-Талант. Європейський комісар з питань культури та медіа Вів'єн Редінг вручила нагороду Європейського Союзу молодому британському письменнику Двейну Хопкінсу за його сценарій «Кращі речі» (Better Things). Нагорода, яку вручають вперше, призначається для проекту, який було створено в контексті тренувальної програми «МЕДІА». Вона присуджується сценаристам художніх фільмів віком до 35 років, які пройшли стажування за програмою МЕДІА. Метою нагороди є також заохочення молодих спеціалістів розробляти власну

стратегію для проектів, яка стосуватиметься періоду, що передє екранізації сценарію.

Двейн Хопкінс, за професійної підтримки спеціалістів та програми МЕДІА, матиме можливість представити свій сценарій продюсерам та режисерам провідного ринку кінофільмів у Каннах, а це дає велику можливість знайти партнерів для екранізації.

«Створення такої нагороди було дуже необхідним, — наголосила Вів'єн Редінг під час оголошення переможця в Каннах. — Саме таким чином ми зможемо допомогти молодим сценаристам втілити їхні мрії, зняти їх перші картини та відкрити їх глядачам якнайшвидше. Я щиро сподіваюся, що саме так

станеться з молодим сценаристом Двейном Хопкінсом та його командою. Тепер у них буде значно більше шансів випустити фільм».

Автор проекту переможця нової нагороди Новий МЕДІА-Талант розробив свій сценарій, співпрацюючи з компанією THIRD Films, що була заснована 1999 року. Дія сценарію розгортається в наші дні десь на південному сході Англії та розповідає про паралельний розвиток життя безробітних тінейджерів та їхніх бабусь та дідусів.

Приблизний бюджет майбутнього фільму «Кращі речі» складатиме 1,8 мільйона євро. Проект вже отримав підтримку у розмірі 50 000 євро за програмою Новий Талант.

## Охорона навколишнього середовища — пріоритет

Ще доволі багато кроків необхідно зробити, аби всі рішення ЄС узгоджувалися з інтересами охорони довкілля. Такі висновки доповіді, що була опублікована Європейською Комісією. Доповідь визначає досягнення, зроблені згідно із так званим Кардіфським процесом. Його започаткували 1998 року голови країн — членів ЄС для інтеграції у сфері піклування про довкілля. Такі проблеми як зміна клімату, зменшення косяків риби та шкідливі викиди в атмосферу не повинні залишитися поза увагою. Якщо ж зробити це не вдасться, то це означатиме нові значні витрати суспільства. Певний прогрес в цій галузі відбувається, але ситуація все ще потребує вживання негайних заходів.

Комісар з питань захисту навколишнього середовища Марго Волштром відзначає: «Ця доповідь чітко вказує, що піклування про навколишнє середовище просто необхідне для забезпечення розвитку. Невдача у проведенні рішучих дій цього року призведе до значних проблем у наступному році. Це коштуватиме нам та наступним генераціям занадто дорого.

## Нанотехнологія — наше майбутнє

Європейська Комісія схвалила стратегію ЄС для того, щоб допомогти Європі вийти на провідну позицію у новій технології, що швидко розвивається, — нанотехнології. Прилади нанотехнології включають в себе «наночіпи», які можуть зберігати значно більшу кількість інформації, ніж мікрочіпи, «нановолокно» для кращого та завжди чистого одягу, та «наноматеріали», що створюють бездоганне покриття для літаків та космічних шатлів.

Комюніке «Щодо європейської стратегії з нанотехнології» складається з низки рекомендацій та ініціатив щодо поліпшення європейських наукових досліджень в цій галузі. Воно пропонує інтегрований підхід до цієї проблеми, яка має на меті зробити високоякісні нанопродукти, що принесуть суспільству великий прибуток.

Ключовими заходами є збільшення фінансування наукових досліджень, розвиток інфраструктури, підвищення рівня професійної підготовки кадрів, пожвавлення обміну інформацією між членами ЄС, вивчення впливу нанотехнологій на суспільство

Згадаймо минуле спекотне літо. 20 000 людей померли від спеки, а агропромисловий комплекс ЄС зазнав втрат на суму 10 мільярдів євро. Вчені передбачають, що така спека не остання. Вона буде виникати все частіше, аж доки ми не зможемо зупинити зміну клімату. Тож всі підрозділи Комісії повинні враховувати екологічні фактори і приймати рішення, покликані розв'язати екологічні проблеми. Це саме стосується і кожного окремого члена ЄС».

Пропозиції Європейської Комісії формують стратегію поведінки у таких напрямках: транспорт, агропромисловий комплекс, енергетична галузь, промисловість, внутрішній ринок, розвиток, рибальство, економіка, фінанси та зовнішня діяльність.

Прикладом є реформування транспортного сектора — вдосконалення технологій для зменшення викидів вуглецю в атмосферу. Всі члени Європейського Союзу повинні мати 2% автозаправних станцій з біологічним паливом, яке значно менш шкідливе, ніж звичайне.

та більш свідомий підхід до використання цієї технології.

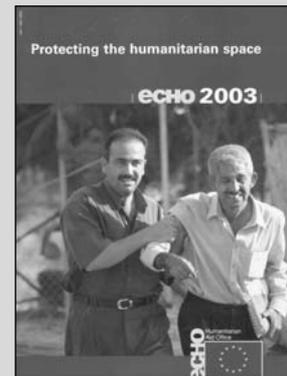
«Нанотехнологія швидко стає найбільш перспективним напрямом наукових досліджень. Для досягнення найкращих результатів ми маємо перетворити всі наші успіхи у цій галузі в комерційні проекти та реальні товари, — стверджує Комісар з питань наукових досліджень Філіп Баскін. — Для нас важливо створити сприятливі умови для інноваційної діяльності в секторі нанотехнології. Нашою метою також є залучення до цього процесу середніх та малих підприємств. Співпраця ЄС з приватним сектором є ключовим моментом у досягненні успіху в цій галузі».

На сьогоднішній день світовий ринок нанотехнологій оцінюють у 2,5 мільярда євро, а до 2010 року ця цифра може зрости до сотень мільярдів євро.

Зразки нанотехнології можна побачити сьогодні у фарбі, на якій не залишається подряпин, спеціальному покритті, кремах та медикаментах.

Підготував Антон МАКСИМЕНКО

## Анонс

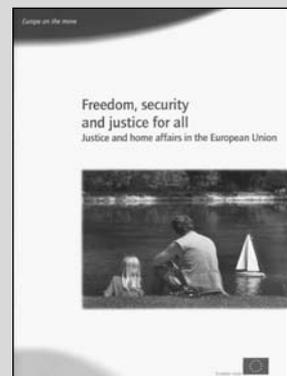


### Protecting the humanitarian space (Захищаючи гуманітарний простір)

Англійською мовою

Брошура має на меті надати інформацію про діяльність Офісу Європейського Союзу з надання гуманітарної допомоги (ЕЧНО), яким керує Комісар Пол Нільсен. З часу заснування у 1992 році ця організація надала допомогу мільйонам жертв природних та техногенних катастроф поза межами Європейського Союзу. Її бюджет минулого року складав 600 мільйонів євро. У виданні міститься інформація про гуманітарну допомогу, надану Європейським Союзом протягом минулого року.

Для замовлень — [press@delukr.cec.eu.int](mailto:press@delukr.cec.eu.int)  
Тел. (044) 462-0010



### Freedom, security and justice for all (Свобода, безпека та правосуддя для всіх)

Англійською мовою

Видання розповідає про найбільші досягнення Європейського Союзу у створенні для своїх громадян умов для вільного та безпечного життя та роботи на континенті. Що означає бути громадянином ЄС, які це дає права та обов'язки? Яка політика ЄС щодо надання політичного притулку громадянам інших країн та як ЄС захищає свої зовнішні кордони? Відповіді на ці та інші запитання, а також джерела додаткової інформації можна знайти на сторінках брошури.

Для замовлень — [press@delukr.cec.eu.int](mailto:press@delukr.cec.eu.int)  
Тел. (044) 462-0010

## Європа прагне їсти рибу

«Подолання перешкод, що постають перед нами через зменшення популяції риб та зміну потреб споживачів, є провідними моментами забезпечення розвитку рибальства та конкурентоспроможності рибної промисловості країн Європейського Союзу», — наголосила Комісар Сандра Кальніте. Виробники поступово відмовляються від постачання свіжої риби, копчених та солених морепродуктів. Замість них популярними стали готові страви з риби, що є частиною їжі швидкого приготування, яку так полюбає молодь. Такі тенденції створюють низку завдань, що їх Європейський Союз збирається вирішувати як між членами, так і з іншими країнами. Особливий інтерес становить Атлантичний регіон.

Відзначаючи зміни на ринку морських продуктів, пані Кальніте сказала, що споживачі з усе більшою прихильністю ставляться до риби. Багато зусиль було докладено, аби покращити якість риби та контролювати місце її походження. Проте споживачі сьогодні більше схильні до готових продуктів з риби, які легко та швидко готуються. Це звичайно позначилось на способі заготівлі продуктів для цих товарів і як результат — на всій рибній промисловості в цілому. Для вирішення таких завдань необхідно буде ретельно вивчити потреби споживачів та підприємств, що займаються випуском таких товарів на європейському рівні. Такі зміни повинні повністю враховуватися рибною

промисловістю для того, щоб вигоду отримали і споживачі, і виробники. У зв'язку зі зменшенням популяції риб в акваторіях Європейського Союзу багато надій покладається на імпорту рибних продуктів, який на сьогодні задовольняє майже половину потреб європейського ринку. Це, в свою чергу, поставило нові завдання: забезпечення стабільних поставок, відстеження походження продуктів, їх якості. Велика відповідальність тепер лежить на переробній галузі.

Значні сподівання у розвитку рибної промисловості покладаються на інноваційну діяльність, досягнення балансу між попитом та пропозицією та піклування про навколишнє середовище.



Фото: ЄС

Рибалки ловлять коропа у ставку у Південній Богемії (Чехія). Смажений короп із картопляним салатом — традиційна страва на святковому столі у чеських родин

## Європейська Комісія занепокоєна ерозією берега

Береговій лінії Європейського Союзу загрожує серйозна небезпека ерозії. Ерозією називають поступове розмивання морем берегової лінії. Вже п'ята частина європейської берегової лінії серйозно постраждала від ерозії, море наступає на берег зі швидкістю 0,5—2 метри на рік, а в деяких надзвичайних випадках — і на всі 15 метрів. Такі висновки зробила Європейська Комісія після тривалого дослідження. Ерозія може значною мірою нашкодити навколишньому середовищу та діяльності людини. Через неї будівлі можуть впасти у море, руйнуються шляхи та інфраструктура. Вона загрожує унікальній флорі та фауні, життю людей, що мешкають біля моря, та економічній діяльності, зокрема туризму.

Ерозія значною мірою спричинена діяльністю людини у формі інтенсивної розбудови узбережжя та використання піску як основного матеріалу для будівництва та інженерних потреб. Підвищення рівня моря, постійні шторми та повені значно погіршили ситуацію. Для того щоб подолати цю проблему, необхідно розробити нові форми та стандарти щодо використання берегової лінії.

«Необхідно захищати наші береги значно ефективніше, — наголосила Комісар з охорони навколишнього середовища Марго Волштрам. — Вони захищають людей від руйнівних сил моря, вони є домівкою для багатьох тварин та рослин, вони також становлять великий економічний інтерес — багато

людей полюбає проводити відпустки на березі моря. Комісія подвоїть зусилля з просування нових форм та стандартів користування береговою лінією. Я також закликаю національні, регіональні та місцеві органи влади зробити все від них залежне, аби зупинити ерозію берегової лінії. У майбутньому проекти забудови берегів річок та морів повинні пройти сувору перевірку на предмет їхнього впливу на ерозію ґрунту. Це вимагатиме поглиблення співпраці між членами Європейського Союзу».

Таким чином Європейська комісія ще раз продемонструвала, що питання екології є пріоритетними під час прийняття будь-яких рішень.

## Покемони гарні, але ціна погана

Європейська Комісія вирішила, що «Torps», група компаній, що випускають колекційні наклейки та картки для дітей, порушила Європейські закони конкуренції, перешкоджаючи імпорту карток та цукерок з зображенням героїв мультсеріалів про Покемонів з країн з низькими цінами до країн з цінами високими. Ці угоди про припинення імпорту між країнами ЄС призвели до фрагментації єдиного європейського ринку та зробили ціни на ці товари занадто високими. Через це батьки, що живуть у країнах з високими цінами, повинні були сплачувати за Покемонів більше, ніж батьки, яким пощастило жити в країнах з низькими цінами.

У прийнятій постанові Європейська Комісія відзначає, що компанія підписала низку угод зі своїми дистриб'юторами у Великій Британії, Франції, Німеччині, Італії, Фінляндії та Іспанії з метою уникнення паралельного імпорту наклейок, карток та інших колекційних предметів, на яких є зображення Покемонів.

Покемонами називають низку персонажів, що їх спочатку створили для ігрової

приставки «Нінтендо-Гейм Бой». Але «Torps» придбала ліцензію на випуск колекційних карток та наклейок з улюбленими дитячими персонажами.

Збирання карток та наклейок, так само як і обмін ними, є найулюбленишим заняттям європейських дітей. Європейський ринок таких продуктів оцінили 2000 року у 600 мільйонів євро. Саме цього року картки набули шаленої популярності серед школярів.

У Комісії є докази, що 2000 року компанія встановила ціни для дистриб'юторів у Фінляндії, що були на 234% більші, ніж в Португалії (в цій країні картки з Покемонами коштували найдешевше). «Torps» вимагала, щоб дистриб'ютори відстежували та, у випадку небажаного імпорту, перешкоджали руху карток по Європі. З тими ж, хто цього не робив, стосунки припиняли.

Очевидно, що «Torps» порушила закон, але, зважаючи на те, що період дії таких угод був нетривалим та припинився після першого попередження, Європейська Комісія збирається встановити незначний штраф у розмірі 1 590 000 євро.

## Європейська молодь отримала портал

Як мені долучитися до благодійної діяльності в Естонії? Як мені здійснити мрію і знайти роботу на літо в Італії? Як я можу поділитися своїми поглядами на розширення Європейського Союзу з іншими тинейджерами? Як я можу створити проект у моєму місті? На всі ці питання відповідь тепер можна знайти за адресою <http://europa.eu.int/youth>.

Портал призначений для 75 мільйонів молодих людей у ЄС. На ньому можна знайти більш ніж 10000 корисних посилань на інші молодіжні сайти. Назва цього молодіжного проекту — Європейський молодіжний портал.

У день відкриття порталу молоді мешканці Європи мали можливість поспілкуватися з комісарами Вів'єн Редінг та Далея Грібаускайте за допомогою чату, який вперше провадився двадцятьма офіційними мовами Європейського Союзу. Портал поділений на декілька розділів — НАВЧАННЯ, РОБОТА, ВОЛОНТЕРСЬКА РОБОТА, ОБМІНИ, ВАШІ ПРАВА, ПОРТАЛИ ДЛЯ МОЛОДІ, МАНДРІВКИ ЄВРОПОЮ та ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЄВРОПУ. Лінки розподілені так, що кожен може знайти інформацію за національними, регіональними та місцевими рівнями. Для бажаючих працює форум, на якому експерти з усіх

країн ЄС можуть відповісти на запитання молоді.

Комісар Вів'єн Редінг зазначила: «На початку мого мандату я визначила моїм пріоритетом інформування та залучення молоді. Європейський молодіжний портал є яскравим прикладом цих прагнень. На ньому молодь може отримати інформацію та поради щодо громадянських прав, освіти, провесійної підготовки, волонтерської діяльності, обмінів та мандрівок Європою».

На Європейському молодіжному порталі можна знайти також інформацію про всіх 25 членів Європейського Співтовариства.

Портал є частиною більш широкої політики щодо молоді. Затверджуючи новий метод співпраці у роботі з молоддю, члени Європейського Союзу переслідували чотири основних мети: залучення до участі, інформування, волонтерська діяльність, більше розуміння проблем молоді. Поки що увагу сконцентрували на залученні до участі та інформуванні (для цього створено портал). До волонтерської роботи та розуміння проблем молоді ЄС звернеться трохи пізніше.

Підготувала Ольга ВАСИЛЬЄВА

## Грєма реченнями

Вдала спроба європейських вчених розшифрувати геном людини, три мільярди літер ДНК коду, який описує унікальну генетичну будову кожної людини, призвела до збільшення ролі генетичного тесту як діагностичного засобу. З одного боку, таке дослідження може розповісти про майбутні хвороби та їх розвиток і таким чином допоможе їх попередити, з іншого — може значною мірою зіпсувати людині життя та відносини з рідними та друзями, серйозно вплинувши на довгострокові плани. Комісар з питань наукових досліджень Філіп Баскін стверджує, що такий винахід є передовою та могутньою технологією, тому всі дослідження в цій галузі повинні проводитись відповідально, ретельно, якісно та відкрито для громадськості.

Президент Європейської Комісії Романо Проді висловив стурбованість засудженням у Лівії 6 травня до вищої міри покарання п'ятеро болгарських медиків та палестинського доктора. Цих працівників сфери охорони здоров'я було затримано у 1999 році у зв'язку зі звинуваченнями у зараженні 425 дітей ВІЛ-інфекцією. Проді заявив, що Європейська Комісія глибоко співчуває родинам заражених дітей, однак занепокоєна оголошеним вироком та умовами утримання ув'язнених лікарів.

На конференції ЄВРОКЕАН-2004, що пройшла в Ірландії з 10 по 13 травня 2004 року, 500 провідних науковців та політиків презентували найновіші розробки Європейського Союзу в галузі дослідження моря. Було представлено більш ніж 300 наукових проєктів, що охоплюють такі проблеми, як збереження різноманітності морських видів, консервація деяких ділянок, вилов риби, безпека морів, передбачення екологічних катастроф, видобуток глибинних ресурсів, розбудова морської берегової лінії та збереження екосистем. Комісар з наукових досліджень Філіп Баскін заявив, що «конференція є чудовою можливістю поділитися думками та обговорити всі питання, що дасть можливість ретельніше будувати стратегію та політику для охорони та збереження морського середовища».

Підрозділ Європейської Комісії з гуманітарних питань виділяє 2 мільйони євро на допомогу постраждалим від повені у Гаїті та Домініканській Республіці, що сталася 24 травня. Кошти будуть витрачені на такі заходи: відновлення постачання питної води та запобігання захворюванням, спорудження тимчасових домівок з побутовими приладами та засобами гігієни, відновлення сільськогосподарської інфраструктури в Домініканській Республіці. Незважаючи на ускладнений доступ до затоплених місцевостей, активісти Підрозділу з гуманітарних питань спромоглися надати першу необхідну допомогу цим регіонам, де, за попередніми підрахунками, налічується близько 50000 постраждалих.

## Як Велика Британія потяг європейської інтеграції наздоганяла

Великої Британії не було серед країн-піонерів європейської інтеграції в п'ятдесяті роки минулого століття. Лондон не підписав ані Паризький договір 1951 року про заснування Європейського співтовариства вугілля та сталі (ЄСВС), ані Римські договори 1957 року, які започаткували Європейське економічне співтовариство (ЄЕС) та Євроатом. І хоча шістка країн «малої Європи», які стали фундаторами згаданих організацій, не уявляли собі дальшої розбудови Єдиної Європи без Британії, Лондон зайняв у цьому питанні двоїсту позицію. З одного боку, британці брали участь у розробці планів поглиблення інтеграційних процесів, з іншого — не бажали приймати на себе серйозних зобов'язань. Так, британці згодилися взяти участь у роботі Комітету Спаака, який розробляв після 1954 року проекти договорів про ЄЕС та Євроатом, але відрядили для роботи в ньому чиновника не надто високого рангу — помічника державного секретаря з питань торгівлі Рассела Бретертона, не наділивши його якимись серйозними повноваженнями. Більше того, коли стало зрозуміло, що ЄЕС буде митним союзом, а відтак всі країни-учасниці будуть змушені поступитися частиною національного суверенітету в сфері економіки на користь нового об'єднання, Бретертона в листопаді 1955 року було відкликано до Лондона.

В чому ж причина особливої позиції «туманного Альбіона» щодо європейської інтеграції?

В перші десятиліття після закінчення Другої Світової війни британські політичні еліти та нація в цілому перебували в процесі нелегких і досить болючих пошуків свого нового місця в світі. Хоча формально Велика Британія була складовою «Великої трійки» переможців Гітлера, реальний вплив її в світі катастрофічно падав. «Британія вже надто мала, щоб і надалі залишатися левом, але все ще надто велика, щоб бути кішкою», — гірко жартували в ті часи в Лондоні. Колоніальна імперія британців у перші повоєнні роки залишалася найбільшою в світовій історії, але всім неупередженим аналітикам було зрозуміло, що за нових умов зберегтися вона не зможе. Відтак британці вирішили «зіграти на випередження» і перетворити Британську імперію на Британську Співдружність націй, де Лондон зберіг би позиції політичного і фінансово-економічного центру. «Особливі» стосунки, в першу чергу в сфері економіки, які Лондон бажав і надалі підтримувати із своїми



Делегація Великої Британії підписує угоду про приєднання до ЄЕС. Брюссель, 22 січня 1972 року. Зліва направо: Державний секретар Міністерства закордонних справ сер Алекс Дуглас, прем'єр-міністр Едвард Хіт, відповідальний за переговори із ЄЕС міністр уряду Джері Ріппон.

колишніми колоніями, вступали в суперечність із одним із фундаментальних принципів європейської інтеграції — рівних прав та обов'язків усіх членів спільноти щодо «третіх» країн. Окрім того, Лондон високо цінував статус найближчого, привілейованого союзника Сполучених Штатів у Європі і, можливо, в цілому світі (статус цей Британія певною мірою зберігає і нині, через 50 років після описуваних подій). Об'єднану ж Європу британці розглядали лише як складову частину атлантичної солідарності, що виявлялося в прагненні приєднати європейські структури до більш широких міжнародних об'єднань, залежних від США. «Між Європою та великим простором ми завжди обираємо великий простір», — любив повторювати славетний Вінстон Черчілль.

Отже, перспектива встановлення спільних зовнішніх європейських тарифів ставила під загрозу привілейовані стосунки Великої Британії зі Співдружністю, з якою вже було сформовано митний союз. Євроатом ставив під загрозу особливі відносини Лондона в сфері ядерних досліджень з Вашингтоном. Та й чисто психологічно «брати-англосакси» з того боку Атлантики видавалися більшості британців культурно, історично, економічно ближчими, ніж «континентальні» європейці, які розмовляли незрозумілими мовами. І, нарешті, для країни, де століттями абсолютизувався суверенітет національного парламенту,

наднаціональний характер європейських співтовариств видавався неприпустимим.

З цих міркувань британці не тільки самі не приєдналися до Римського договору, але й намагалися взагалі зірвати його підписання, порушивши єдність країн «малої Європи», зокрема, вбивши клин між трьома країнами Бенілюксу та Францією і посиливши франко-німецькі суперечності. Проте ці спроби британців завершилися фіаско — процес таки пішов.

За цих умов Лондон робить кроки, щоб об'єднати навколо себе країни, які не увійшли до Спільного ринку, з метою запобігти їхньому зближенню з ЄЕС. У 1960 році було створено Європейську асоціацію вільної торгівлі (ЄАВТ), куди окрім Британії увійшли такі країни, як Данія, Швеція, Норвегія і Португалія, які здавна мали тісні зв'язки з Лондоном, а також Австрія і Швейцарія, які після створення ЄЕС фактично залишилися в ізоляції. Пізніше до ЄАВТ приєдналися Фінляндія та Ісландія. Попри це ЄАВТ ніколи не стало повноцінним інтеграційним об'єднанням, як ЄЕС. Тут йшлося лише про поступову відміну внутрішніх митних тарифів на промислові товари. Регулювання ж торгівлі продуктами сільського господарства та морепродуктами не проводилося взагалі. ЄАВТ не була достатньо структурована в інституціональному плані — у ній не було створено потужного керівного органу, який хоч

певною мірою міг би замінити ЄСівську Європейську комісію. Отож, спроба Лондона створити на протипагу ЄЕС свою власну, альтернативну «Європу», виявилася неефективною. Стагнація в торговельних відносинах Британії з країнами Співдружності, а також їхнє постійне зростання з країнами ЄЕС (навіть у більших розмірах, ніж з країнами ЄАВТ), реальна загроза переорієнтації американських інвестицій у промисловість країн «малої Європи», чия економічна експансія на світовий ринок ставала все активнішою порівняно з динамікою британського експорту, а також постійна загроза дефіциту торговельного балансу змушували Лондон шукати принципово нові шляхи стимулювання розвитку своєї промисловості.

Відтак британське керівництво кардинально змінило свою стратегію щодо ЄЕС — 10 серпня 1961 року Лондон подав заявку на вступ до Співтовариства. Британія не бажала і далі залишатися на узбіччі процесу європейської інтеграції, але намагалася кардинально вплинути на характер інтеграційних процесів, зокрема вимагала перегляду деяких положень Римського договору як умови свого приєднання до Співтовариства, ставила собі за мету виторгнути особливі умови членства в ЄЕС.

Лондон сподівався знайти собі союзника в особі нового президента Франції генерала Шарля де Голля, який на відміну від попередніх паризьких керівників виступав проти наднаціонального характеру європейського співробітництва. Проте надії британських консерваторів на чолі з прем'єром Макмілланом на підтримку та розуміння з боку французького президента виявилися абсолютно хибними. Саме де Голль двічі накладав вето на рішення про приєднання Британії до ЄЕС. Процес цей затягнувся на багато років і завершився лише після того, як французький президент позбувся влади.

Перші переговори про вступ Британії до ЄЕС розпочалися в Парижі 10 жовтня 1961 року. Вони проходили за досить складною схемою, яка потім лягла в основу всіх наступних переговорів про розширення Співтовариства чи Європейського Союзу, на який було перетворено ЄЕС Маастрихтським договором 1992 року. Головним принципом паризьких (і всіх наступних переговорів про розширення) стала недоторканність «комунітарних досягнень» (*acquis communautaire*) Європейського економічного співтовариства (згодом Європейського Союзу). Це означало, що питання про перегляд тих чи інших основоположних договорів та угод, легітимно схвалених усіма членами інте-

раційного співтовариства, не може навіть ставитися в зв'язку з приєднанням до Союзу нових членів. Предметом переговорів могли бути лише умови, на яких «вступники» будуть приводити свою економіку та законодавство у відповідність до «комунітарних досягнень» Співтовариства, тривалість перехідного періоду, протягом якого вони мають подолати той шлях, який «старі» члени інтеграційного об'єднання вже пройшли разом. Уряд Макміллана, зокрема Едвард Хіт, який очолював британську делегацію на паризьких переговорах, спершу зайняв досить жорстку позицію, намагаючись детально обговорювати кожний елемент Митного союзу і сподіваючись все ж добитися від старих членів ЄЕС відмови від принципу непорушності *acquis communautaire* якщо не на словах, то на ділі. Проте ця тактика виявилася неефективною — вона призвела тільки до затягування переговорів та віддалення термінів вступу, в той час як Співтовариство продовжувало розвиватися без урахування інтересів Великої Британії. Так, 14 січня 1962 року була нарешті ухвалена спільна сільськогосподарська політика ЄЕС, яка стала наслідком компромісу між старими членами, але абсолютно не враховувала специфічні побажання британців. Хіт назвав цю ситуацію переговорами «на драбині, що рухається».

Внаслідок непоступливості Лондона де Голль 14 січня 1963 року на прес-конференції проголосив, що Франція накладе вето на вступ Британії до ЄЕС, зокрема через її небажання відмовитися від особливого статусу в торгівлі з країнами Співдружності, «претензії щодо привілейованого становища свого сільського господарства та збереження зобов'язань щодо країн, які входять до ЄАВТ». Де Голль запропонував Лондону статус асоційованого члена ЄЕС, який в Лондоні було сприйнято як приниження. Вдруге де Голль наклав вето на британське членство в ЄЕС уже 1967 року, коли новий лейбористський уряд Гарольда Вільсона здавалося б зміг узгодити основні суперечливі питання.

Зрештою остаточний договір про прийом до ЄЕС, ЄСВС та Євроатому Великої Британії, Данії, Ірландії та Норвегії (населення останньої, втім, на референдумі не схвалило вступ до ЄЕС і ця країна досі не входить до Європейського Союзу) було підписано тільки 22 січня 1972 року після третього раунду не легких переговорів у 1970—72 роках. Через три роки після того як де Голль зрікся влади.

Олекса ПІДЛУЦЬКИЙ

## Дата/травень

**3 травня 1950 року** — Жан Моне передає Міністру закордонних справ Франції Роберу Шуману свій меморандум — славнозвісний «меморандум Моне» — про необхідність та можливість європейської інтеграції «знизу» — поступового просування від спільного управління окремими галузями економіки до повноцінного економічного, а згодом і політичного союзу.

**9 травня 1950 року** — Шуман оприлюднює меморандум Моне від імені французького уряду без зазначення імені автора. Програма дій, викладена в меморандумі, отримує назву «план Шумана», схвалюється урядами Федеративної Республіки Німеччини, Бельгії, Нідерландів, Люксембургу та Італії і стає «дорожньою картою» в русі до створення Європейського об'єднання вугілля та сталі 1951 року та Європейського економічного співтовариства 1957 року.

**17 травня 1952 року** — Бельгія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Федеративна Республіка Німеччина та Франція підписують Паризький договір про Європейське оборонне співтовариство, здійснивши тим самим першу спробу перейти до активної військово-політичної інтеграції в Західній Європі. Проте цей договір вимагав обов'язкової ратифікації парламентами всіх країн-учасниць. Позитивне рішення було ухвалене всіма країнами крім Франції, чий парламент 30 серпня 1954 року 319 голосами проти 264 остаточно відхилив Договір і тим «відклав» створення Європейського військово-політичного союзу на кілька десятиріч.

**1 травня 1953 року** — починає функціонувати Спільний ринок сталі шести країн-піонерів європейської інтеграції. Скасовано мито на сталь, якщо вона купується чи продається фірмами країн-учасниць Європейського об'єднання вугілля та сталі (ЄОВС).

**29 травня 1956 року** — Представники урядів шести країн-учасниць ЄОВС відповідно до рекомендацій комітету Спаака розпочинають переговори з метою заснування Європейського економічного співтовариства (ЄЕС) та Європейського співтовариства з атомної енергії (Євроатом).

**11 травня 1960 року** — Заснування Європейського соціального фонду.

**10 травня 1967 року** — Велика Британія, Данія та Ірландія повторно звертаються із проханням про вступ до Європейського економічного співтовариства.

**19 травня 1971 року** — Запровадження грошових компенсаційних виплат для захисту сільського господарства Німеччини та Данії від того, що було розцінено як несправедлива конкуренція, спричинена падінням французького франка та італійської ліри.

**5 травня 1999 року** — Європейський парламент затверджує Романо Проді на посаді Президента Європейської Комісії.

## Європа в захопленні від «Диких танців» Руслани — українська виконавиця перемагає на конкурсі Євробачення

Руслана — перша українська співачка, що виграла конкурс «Євробачення», і друга українка (після Роксолани, з якою її порівнювали жителі Туреччини), що здобула визнання Стамбулу де відбувся цьогорічний конкурс.

Цього року вперше переможця обирала аудиторія 36-и країн-учасниць телефонним голосуванням. Більш як 100 мільйонів глядачів «створили» найбільше музичне журі, а конкурс «Євробачення-2004» тепер може називатися найбільшою подією з телеголосування в історії телебачення. Вперше також конкурс склався з двох частин — півфіналу та гранд-фіналу.

Секрету успіху на «Євробаченні» ніхто достеменно не знає. Проте Руслані вдалося віднайти цьогорічну вдалу комбінацію інгредієнтів рецепту успіху. Чому саме Руслана? На думку британського ТБ-коментатора, Террі Вогана, що висвітлював подію для BBC, цьогорічне голосування було «нечесним» і «незбалансованим». Та, якщо поглянути на ті особливості, за якими функціонує даний конкурс (адже і в успіху є тенденції), то перемога Руслани видається цілком закономірною. Отож...

### Музичний чи політичний?

У 50-ті роки минулого сторіччя представники різних

# EUROVISION

## SONG CONTEST

### ISTANBUL 2004

державних телерадіокомпаній європейських країн задумалися над тим, як допомогти населенню Європи забути страхіття Другої світової війни і створити подію, що стала б символом мирного співіснування різних націй континенту. Зрештою, вибираючи між кількома ідеями, що включали в себе і спортивне змагання, і навіть циркову виставу, вирішили, що — все ж таки — це має бути пісенний конкурс, і навесні 1956 р. перший такий конкурс відбувся у Лугано (Швейцарія). З 1958 р. подія стала проводитися у країні, що стала переможницею попереднього року. А з 1965 р. конкурс став телеподією — «Євробачення» почали транслювати по телебаченню. Виникнення конкурсу можна розглядати також як своєрідну суто «європейську ідею», що була спрямована на підтримання саме європейської музики, яка мала б протистояти американізації культури. Конкурс «Євробачення» від свого початку був своєрідним продовженням зовнішньої політики. Адже іспанцям у 60-ті роки не вдавалося досягти успіхів через диктаторство Франко, а на ставлення до конкурсантів з Греції чи Туреччини впливав політичний конфлікт навколо Кіпру.

Прихильність до того чи іншого конкурсанта, крім його музичних здібностей, і зараз може зумовлюватися також історичним чи політико-географічним фактором. Крім того, обов'язковою умовою участі у конкурсі є вступ країни у Європейську мовну спільку і пасивна участь у «Євробаченні», тобто трансляція конкурсу на націо-

нальному каналі. Як правило, на «Євробаченні» спрацьовує принцип голосування «за сусіда», що мав місце і цього року, адже Україні найвищий бал (12) віддали Польща, Росія, а також Ізраїль та Туреччина. Балканські країни віддали найбільше голосів одна одній. Так само зробили Греція і Кіпр, Норвегія щодо Швеції та Беларусь щодо Росії.

«Євробачення-2004»

1. Україна — 280 балів
2. Сербія та Чорногорія — 263 бали
3. Греція — 252 бали
4. Туреччина — 195 балів
5. Кіпр і Швеція — 170 балів

### Жінка на «Євробаченні»: еволюція образу

З початку виникнення «Євробачення» співачка, що брала участь у конкурсі, мала цілком «вписуватися» в типовий образ жінки тогочасної Європи. Бути чемною, скромною, спокійною і, зрештою, передбачуваною було найвищою цінністю конкурсу та необхідною передумовою здобуття прихильності публіки та найвищих балів. Про суворість вимог свідчить той факт, що навіть одяг мав бути підібраний дуже ретельно і відповідати «очікуванням». Штани на жінці були табу і навіть довжина спідниці могла викликати осуд. За словами Яна Феддерзена (журналіста, що написав книгу про історію «Євробачення»), співачці, що виходила на сцену у «закороткій» спідниці, просто не давали балів. Незважаючи на вищезгадані передумови, все ж таки за всю історію конкурсу більше



Фото: УНІАН

Руслана Лижичко — перша українська співачка, що виграла конкурс «Євробачення»

жінок, ніж чоловіків вигравали «Євробачення». Статистично, на кожні три-чотири жінки-переможниці припадає лише один переможець.

Образ жінки кардинально змінився за час існування конкурсу, що свідчить про те, що й сам конкурс змінився за останніх майже півсторіччя. Проте костюм для виступу так само, як і в 50-х роках, потрібно ретельно обдумувати, орієнтуючись на смаки сучасної аудиторії. «Євробачення» означило костюм Руслани як «sexy». Сама співачка проводить паралель між костюмами «Диких танців» та тих, що належали героїні американського серіалу Ксені, принцесі-воїну. Отож, сьогодні грає жінка, що абсолютно протилежна жінці минулого — войовнича, злегка агресивна, підкреслено сексуальна та містична, проте, за словами співачки, «зовсім не ворожа» — лише «дика» у стилі.

## «Дикі танці» vs «Hasta la Vista»

Минулого року, перший представник України на «Євробаченні» Олександр Пономарьов із пісню «Hasta la Vista» зробив ставку на англійську мову, мотивуючи це тим, що «на цьому конкурсі не перемагали пісні іншими мовами», та ритмічність — тому що «балади і те, що спокійне і душевне, рідко виграють» — тим самим відмовившись від свого пісенного стилю і, в результаті, посів чотирнадцяте місце серед двадцяти шести учасників. Натомість Бельгія, що представляла пісню на так званій «неіснуючій» мові («imaginery language»), виграла у 2003 р. друге місце, а представник Сербії та Чорногорії посів друге місце цього року з баладою «Lane Moje». Спроби співати мовними діалектами протягом історії конкурсу, також були у Швейцарії, Австрії, Франції та Литви. Проте «мовне питання» є лише частиною успішної стратегії. Руслани вдалося вгадати не те що успішну пісню, а віднайти вдалу «продюсерську ідею», адже все в її виступі — балет, ритміка, костюми, найдрібніші деталі, аж до тату — все підпорядковувалося єдиному стилю — «дикому». З одного боку,

етнічні мотиви зараз у моді, про що свідчить перемога минулого року Сертаб Еренер, а також цьогорічний вдалий дебют Зелько Йоксимовича (Сербія). Проте, з іншого — це органічний стиль Руслани. Вибір мови був вирішальний досить «дипломатично»: частина пісні була виконана англійською, а решта — рідною, зі збереженням карпатського колориту та мелодики. На запитання «Євробачення», що робить пісню успішною, Руслана відповіла: «комбінація чудового вокалу, самобутнього стилю, потужного звуку, розкішних костюмів та елементів хореографії та перфомансу».

## Вибір учасника — вибір переможця

Україна є активним учасником «Євробачення» вдруге. У 2002 р. Національна телекомпанія України подала до Європейської мовної спілки офіційну заявку на участь у конкурсі 2002 року і під час «Євробачення»-47 у Талліні, була пасивним учасником, тобто лише транслювала конкурс. Минулого року Україна як пасивний учасник попереднього року отримала право активної участі. Відтак постало питання вибору учасника. Конкурсу з відбору претендентів не було ні цього, ні минулого року. За словами директора Дирекції міжнародних відносин НТКУ Павла Грицака, вибір артиста від України можна було здійснювати двома способами: або ж проводити відбірковий конкурс, або ж провести внутрішню (всередині телекомпанії) процедуру відбору. І НТКУ вирішили піти другим шляхом, оскільки «досконало не знали, як краще провести цей відбірковий конкурс, а ще у ньому міг перемогти хтось не вельми презентабельний» — так, як це сталося свого часу у Греції, коли на відбірковому конкурсі перемогла музична група, яка подобалася місцевому населенню, проте не припала до вподоби європейській публіці. Отож, внутрішній відбір НТКУ визначив учасників. Дехто схильний вважати, що минулорічний вибір на користь Олександра був зумовлений тим, що посаду директора молодіжних та розва-

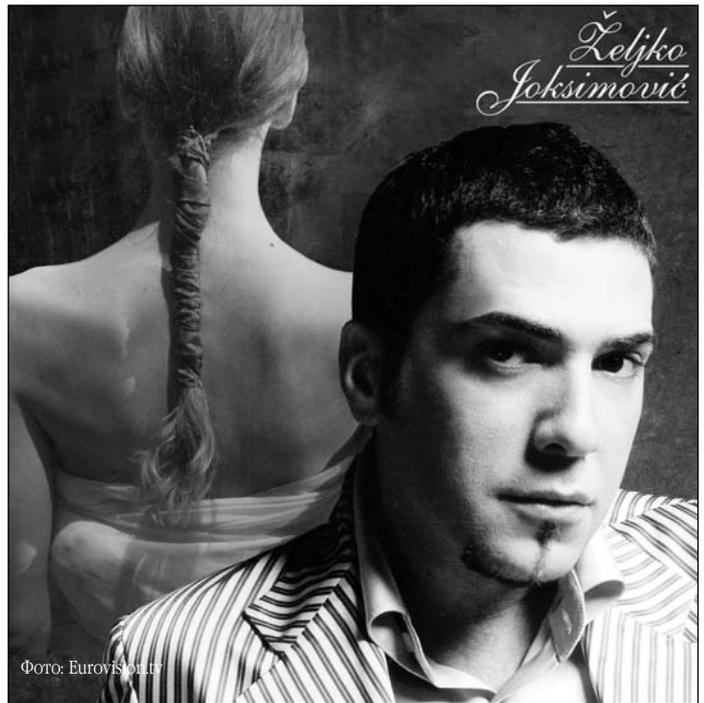


Фото: Eurovision Ltd

Представник Сербії та Чорногорії Зелько Йоксимович зайняв на Євробаченні-2004 друге місце

жальних програм на НТКУ займає дружина співака Олена Мозгова, яка також причетна до участі України на «Євробаченні». Цього року Художня Рада НТКУ вибирала між Ані Лорак та Русланою. Хоча тема вибору представника від України є дискусійною ще з минулого року, потрібно згадати те, що власні кошти учасника відіграють не останню роль у виборі. Адже минулого року Олександр, а цього — Руслана вклали, в основному, власні кошти на підготовку до конкурсу.

## Підготовка — складова перемоги

До «Євробачення» Руслана ретельно готувалася. Ідею звернення до гуцульської автентики, а саме — використання давнього культового гуцульського ритму, Руслана вважає досить таки «свіжою», оскільки «після фільму Сергія Параджанова «Тіні забутих предків» до цієї теми практично ніхто не звертався». Щоб виробити стиль «Диких танців», співачка разом зі своєю командою здійснила 20 експедицій в Карпати, більш того, навіть перенесла студію у гори, щоб записати альбом. Окрім занять з вокалу, заняття спортом були теж обов'язковими, адже виступ передбачав «дикі танці» в прямому

значенні цього словосполучення. Тому, аби змусити аудиторію повірити не лише в «дикість», а й у легкість їх виконання, довелося відвідувати спортзал, басейн та бігати вранці. Також у рамках промо-кампанії, був здійснений європейський промо-тур Руслани на підтримку пісні, що охопив такі країни: Мальту, Беларусь, Латвію, Боснію та Герцеговину, Словенію, Монако, Ісландію, Естонію, Литву, Португалію, Іспанію та Туреччину. Як частина «промо» був відзнятий кліп, в котрому знайшли відображення містичні гуцульські ритуали та карпатські пейзажі. PR-кампанія Руслани включала прес-конференції та інші заходи для журналістів, а також широке поширення інформаційних матеріалів, CD та футболік.

## PS. «Євробачення»-2005 — в Україні

Ювілейний, 50-й конкурс «Євробачення» відбудеться в столиці України Києві, що стане для країни безкоштовною рекламою в травні наступного року. Та для того, щоб реклама була позитивною, потрібно вже зараз працювати над організацією майбутньої події, адже для країни діють майже ті самі передумови успіху, що й для виконавця.

Євгенія ДЗЮБА

## Після розширення Європейський Союз переходить на двадцять мов

**З**аконодавчий процес в Європейському Союзі може бути призупинено на півроку через нестачу професійних перекладачів, оскільки після розширення ЄС кількість офіційних мов в Союзі збільшилася майже вдвічі — з 11 до 20. З цієї причини урядам країн-членів ЄС вже довелося відкласти до осені прийняття декількох важливих фінансових документів, хоча розбіжностей щодо їх змісту не було. Найближчим часом проблема може загостритися. Адже для схвалення будь-яких документів їх треба перекласти всіма офіційними мовами ЄС. За оцінкою фахівців Європейської Комісії, для кожної мови потрібно додатково знайти 60 професійних перекладачів. Зробити це виявилось не так вже й легко. Проблема із мальтійською мовою виявилася настільки гострою, що ЄС вирішив відкласти її використання як офіційної на три роки.

Між тим, міністри іноземних справ запропонували перекласти новий конституційний договір валлонською, галльською та каталонською мовами. Цими мовами говорять національні меншини Великої Британії та Іспанії.



Фото: ЄС

Експерти підраховали, що збільшення кількості офіційних мов в розширеному Європейському Союзі обійдеться платникам податків у країнах ЄС у один мільярд євро. Але Союз готовий йти на такі витрати, адже багатомовність — це одна із умов створення об'єднаної Європи. В Угоді про створення Європейського Співтовариства записано, що кожен громадянин має право зверта-

тися в установи ЄС своєю мовою і нею ж отримувати відповіді.

Зараз в Європейській Комісії працює близько 2000 перекладачів, які перекладають щороку 1,3 мільйони сторінок текстів. Вони працюють на 11 тисячах засідань, які проходять під егідою Європейського Союзу. Свої рішення керівництво ЄС публікує трьома мовами — англійською, французькою та

німецькою. До розширення ЄС робота перекладачів обходилася у 700 мільйонів євро на рік. Це майже 2 євро на кожного платника податків. Тим часом Європейська Комісія вже оголосила перший конкурс на заміщення посад перекладачів із нових офіційних мов. Брюсселю терміново потрібні 500 фахівців для усних та 500 для письмових перекладів.

## Українська є третьою за поширеністю неофіційною мовою, якою розмовляють у державах розширеного Європейського Союзу

**З**а даними Європейської Комісії, українську мову знають майже 2 млн. жителів країн Європейського Союзу. Популярність української мови пояснюється тим, що у багатьох країнах, які приєдналися в травні

2004 року до ЄС (Естонія, Кіпр, Латвія, Литва, Мальта, Польща, Словаччина, Словенія, Угорщина і Чехія), проживає велика українська діаспора — насамперед у країнах Балтії, Польщі, Угорщині, Словаччині, Чехії.

За цими ж даними, серед мов, які не отримали офіційного статусу в Європейському Союзі, найбільша кількість осіб у розширеному ЄС — майже 3 млн. — розмовляють турецькою. Друге місце посідає російська мова, якою володіють понад 2 млн. жителів розширеного Європейського Союзу. Носіїв української нараховується у ЄС небагато менше, ніж тих, хто розмовляє російською. Четверте місце у списку популярних неофіційних мов ЄС зайняла

сербсько-хорватська мова, якою в Європейському Союзі говорить 1 млн. осіб.

Серед офіційних мов ЄС найбільш вживаною є німецька, якою розмовляють 88 млн. мешканців об'єднаної Європи. Поширеними є також англійська, французька та італійська. Головною мовою міжнародного спілкування в ЄС залишається англійська.

Підготував Тимофій МЕДУНИЦЯ

### ДОВІДКА

До 1 травня офіційними мовами ЄС були: англійська, грецька, голландська, датська, іспанська, італійська, німецька, португальська, фінська, французька та шведська. Після розширення Європейського Союзу до них додалися естонська, латвійська, литовська, мальтійська, польська, словацька, словенська, угорська, чеська.



Фото: УНІАН

## Українська співачка перемагає на конкурсі «Євробачення-2004»

**Р**услана — перша українська співачка, що виграла конкурс «Євробачення». Цього року вперше переможця змагання обирала аудиторія 36 країн-учасниць за допомогою телефонного голосування. Більш як 100 мільйонів глядачів «створили» найбільше музичне журі, а конкурс «Євробачення-2004» тепер може називатися найбільшою подією з телеголосування в історії.

Докладніше про це читайте на стор. 18.



Фото: УНІАН

# Прага



Ввечері 24 травня у чеській столиці розпочався «Фестиваль скульптур великих розмірів Sculpture Grande 04». Понад 20 скульптур, виконаних у різноманітних жанрах сучасного мистецтва, розміщені в історичному центрі Праги. Тема, яка об'єднує всі виставлені скульптури — вступ Чехії до Європейського Союзу. Автори робіт — молоді митці із 13 міст із країн-членів ЄС. Мер Праги Павел Бем назвав експозицію, яка триватиме декілька місяців, «символічним відкриттям нової сторінки в історії чеської столиці».



Представництво Європейської Комісії в Україні  
Адреса: вул. Круглоуніверситетська, 10, Київ 01024. Тел. +38044 4620010  
[WWW.delukr.cec.eu.int](http://WWW.delukr.cec.eu.int) Електронна пошта: [press@delukr.cec.eu.int](mailto:press@delukr.cec.eu.int)